

เจตนารมณ์หลักของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
และตารางสรุปเจตนารมณ์รายมาตราของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
(ฉบับเสนอสภาปฏิรูปแห่งชาติ เพื่อลงมติ)

บททั่วไป

ภาค ๑ รากฐานของระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

หมวด ๑ พระมหากษัตริย์

หมวด ๒ ประชาชน

คณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญ

๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๘

เจตนารมณ์หลักของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีสาระสำคัญและเจตนารมณ์ในการธำรงรักษาและเทิดทูนชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ให้มั่นคงสถิตสถาพรตลอดไป ทำให้ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขเป็นวิถีทางการปกครองที่สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพสังคมไทย มุ่งปลูกฝังให้ประชาชนเป็นพลเมืองซึ่งมีสำนึกและพฤติกรรมที่ตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบ ขยายขอบเขตสิทธิ เสรีภาพ และการมีส่วนร่วมของพลเมืองในการปกครองและการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ มุ่งขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ทำให้ผู้นำทุกระดับปกครองด้วยจริยธรรม ให้ความสำคัญกับการสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพให้เกิดขึ้นในสถาบันการเมืองทั้งระดับชาติและท้องถิ่น รวมทั้งมีมาตรการในการปฏิรูปด้านต่าง ๆ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคมให้บรรลุผล สร้างกลไกให้เกิดความโปร่งใส ป้องกันและระงับความขัดแย้งไม่ให้เกิดความรุนแรง เพื่อนำชาติสู่สันติสุขสืบไป

(เจตนารมณ์นี้จะนำไปเสนอไว้เป็นส่วนหนึ่งของคำปรารภของรัฐธรรมนูญ เมื่อประชาชนให้ความเห็นชอบในการออกเสียงประชามติแล้ว)

สารบัญ

หน้า

๑. บททั่วไป	๑
มาตรา ๑	๑
มาตรา ๒	๑
มาตรา ๓	๒
มาตรา ๔	๒
มาตรา ๕	๓
มาตรา ๖	๓
มาตรา ๗	๔
๒. ภาค ๑ รากฐานของระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	๖
๓. หมวด ๑ พระมหากษัตริย์	๗
มาตรา ๘	๗
มาตรา ๙	๗
มาตรา ๑๐	๘
มาตรา ๑๑	๘
มาตรา ๑๒	๙
มาตรา ๑๓	๙
มาตรา ๑๔	๑๐
มาตรา ๑๕	๑๑
มาตรา ๑๖	๑๒

สารบัญ

หน้า

๓. หมวด ๑ พระมหากษัตริย์ (ต่อ)

มาตรา ๑๗	๑๒
มาตรา ๑๘	๑๓
มาตรา ๑๙	๑๓
มาตรา ๒๐	๑๔
มาตรา ๒๑	๑๖
มาตรา ๒๒	๑๗
มาตรา ๒๓	๑๘
มาตรา ๒๔	๒๐
มาตรา ๒๕	๒๑
มาตรา ๒๖	๒๒

๔. หมวด ๒ ประชาชน

๕. ส่วนที่ ๑ ความเป็นพลเมืองและหน้าที่ของชนชาวไทย

มาตรา ๒๗	๒๓
มาตรา ๒๘	๒๖
มาตรา ๒๙	๒๙

๖. ส่วนที่ ๒ สิทธิและเสรีภาพของบุคคล

๗. ตอนที่ ๑ บททั่วไป

มาตรา ๓๐	๓๐
----------	----

สารบัญ

หน้า

๗. ตอนที่ ๑ บททั่วไป (ต่อ)

มาตรา ๓๑	๓๑
มาตรา ๓๒	๓๒
มาตรา ๓๓	๓๔
มาตรา ๓๔	๓๕

๘. ตอนที่ ๒ สิทธิมนุษยชน

มาตรา ๓๕	๓๗
มาตรา ๓๖	๔๐
มาตรา ๓๗	๔๑
มาตรา ๓๘	๔๒
มาตรา ๓๙	๔๓
มาตรา ๔๐	๔๔
มาตรา ๔๑	๔๕
มาตรา ๔๒	๔๖
มาตรา ๔๓	๔๗
มาตรา ๔๔	๔๙
มาตรา ๔๕	๕๒

๙. ตอนที่ ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย

มาตรา ๕๖	๕๓
----------------	----

สารบัญ

หน้า

๙. ตอนที่ ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย (ต่อ)

มาตรา ๔๗	๕๖
มาตรา ๔๘	๕๗
มาตรา ๔๙	๖๑
มาตรา ๕๐	๖๔
มาตรา ๕๑	๖๗
มาตรา ๕๒	๖๘
มาตรา ๕๓	๗๐
มาตรา ๕๔	๗๑
มาตรา ๕๕	๗๒
มาตรา ๕๖	๗๓
มาตรา ๕๗	๗๕
มาตรา ๕๘	๗๕
มาตรา ๕๙	๗๘
มาตรา ๖๐	๗๘
มาตรา ๖๑	๘๐
มาตรา ๖๒	๘๑
มาตรา ๖๓	๘๓
มาตรา ๖๔	๘๔

สารบัญ

หน้า

๑๐. ส่วน ๓ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของชนชาวไทย	๘๗
มาตรา ๖๕	๘๗
มาตรา ๖๖	๘๘
มาตรา ๖๗	๙๐
มาตรา ๖๘	๙๒
๑๑. ส่วน ๔ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบของชนชาวไทย	๙๓
มาตรา ๖๙	๙๓
มาตรา ๗๐	๙๔
มาตรา ๗๑	๙๔
มาตรา ๗๒	๙๘

ตารางสรุปเจตนารมณ์รายมาตราของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
บททั่วไป				
มาตรา ๑ ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียว จะแบ่งแยกไม่ได้	- คงตามหลักการตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ	มาตรา ๑	มาตรา ๑	มาตรา ๑ และ มาตรา ๓๕ (๑)
มาตรา ๒ ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	- คงตามหลักการตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ	มาตรา ๒	มาตรา ๒	มาตรา ๒ มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๒)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๓ อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้</p> <p>การปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานของรัฐ ต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรม</p>	<p>- คงตามหลักการตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p> <p>- คำว่า “หน่วยงานของรัฐ” จะใช้เป็นคำรวมแทนความหมายของคำว่า “หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ” เพื่อให้เนื้อหาของรัฐธรรมนูญมีความกระชับ</p>	<p>มาตรา ๓</p> <p>-</p>	<p>มาตรา ๓ วรรคหนึ่ง</p> <p>มาตรา ๓ วรรคสอง</p>	<p>มาตรา ๓</p> <p>มาตรา ๓๕ (๖)</p>
<p>มาตรา ๔ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล ย่อมได้รับความคุ้มครอง</p>	<p>- คงตามหลักการตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p> <p>- ความในมาตรานี้เป็นบททั่วไปที่ต้องการวางหลักการในการคุ้มครองบุคคลไม่ว่าจะมีสัญชาติไทยหรือไม่</p>	<p>มาตรา ๔</p>	<p>มาตรา ๔</p>	<p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๕ ปวงชนชาวไทยไม่ว่าเหล่า กำเนิด เพศ หรือศาสนาใด ย่อมอยู่ในความคุ้มครอง แห่งรัฐธรรมนูญนี้เสมอกัน</p>	<p>- คงตามหลักการตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ - ความในมาตรานี้เป็นหลักทั่วไปเรื่องการให้ความคุ้มครองโดยเสมอกัน ภายใต้รัฐธรรมนูญ (equal protection under the constitution) อัน เป็นการคุ้มครองคนสัญชาติไทยในภาพรวมทั้งในราชอาณาจักรและใน ต่างประเทศ</p>	<p>มาตรา ๕</p>	<p>มาตรา ๕</p>	<p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>
<p>มาตรา ๖ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุด ของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือ ข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้น เป็นอันใช้บังคับมิได้</p>	<p>- คงหลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญฉบับ ก่อน ๆ</p>	<p>มาตรา ๖</p>	<p>มาตรา ๖</p>	<p>มาตรา ๓๕ (๙)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๗ เมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่กรณีใด ให้กระทำการหรือวินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข</p>	<ul style="list-style-type: none"> - คงตามหลักการตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ - คำว่า “รัฐธรรมนูญ” ในมาตรา ๖ และคำว่า “ประเพณีการปกครอง” ในมาตรา ๗ มิได้หมายความว่าเฉพาะตัวบทกฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษร แต่หมายความว่ารวมถึงหลักรัฐธรรมนูญทั่วไปที่เป็นหลักการพื้นฐานของรัฐธรรมนูญ (General Principles of the Constitution) และสิ่งที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาเป็นเวลานานพอสมควร (Constitutional Customs) 	มาตรา ๗	มาตรา ๗	มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง
<p>ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการกระทำหรือการวินิจฉัยกรณีใดตามวรรคหนึ่ง สมาชิกวุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาลฎีกา ศาลปกครองสูงสุด หรือองค์กรตามรัฐธรรมนูญซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ จะขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตน ก็ได้ แต่สำหรับศาลฎีกาและศาลปกครองสูงสุด ให้กระทำได้เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้อง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่เพื่อเป็นกลไกแก้ปัญหาการตีความว่าสิ่งใดคือประเพณีการปกครองฯ ที่เกิดขึ้นในอดีต - ผู้มีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามวรรคนี้ หมายความว่าถึงเฉพาะองค์กรกลุ่ม (collective body) ที่เกี่ยวข้องกัอำนาจหน้าที่นั้น ๆ บุคคลอื่นโดยทั่วไปไม่มีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ และที่ใช้คำว่า “ก็ได้” เพราะมิได้ต้องการตัดอำนาจขององค์กรนั้น ๆ ถ้าองค์กรมีคำวินิจฉัยเป็นที่ยุติ ถือว่าประเด็นตามคำวินิจฉัยเป็นที่สิ้นสุด 	-	-	มาตรา ๕ วรรคสอง

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
การพิจารณาพิพากษาคดีและเมื่อมีมติของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด	- องค์กรตามรัฐธรรมนูญซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจอธิปไตย หมายถึง องค์กรในภาค ๓ หมวด ๒ ส่วนที่ ๕ ของร่างรัฐธรรมนูญนี้ ได้แก่ คณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และผู้ตรวจการแผ่นดิน			

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p style="text-align: center;">ภาค ๑ รากฐานของระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข</p>	<p>- ชื่อ “ภาค ๑ รากฐานของระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” มีความสำคัญในทางทฤษฎีว่าระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ประกอบด้วยประชาชนซึ่งเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย และพระมหากษัตริย์ซึ่งทรงใช้อำนาจอธิปไตยนั้น</p> <p>นอกจากนี้ ความดังกล่าวยังมีความเชื่อมโยงกับมาตรา ๓ ของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ และสอดคล้องกับหลักการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๓ ซึ่งกำหนดไว้ว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงเป็นผู้ใช้อำนาจดังกล่าวนี้ทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ซึ่งเป็นองค์กรที่รัฐธรรมนูญจัดตั้งขึ้น</p>			

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p style="text-align: center;">หมวด ๑ พระมหากษัตริย์</p>				
<p>มาตรา ๘ องค์พระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะละเมิดมิได้</p> <p>ผู้ใดจะกล่าวหาหรือฟ้องร้องพระมหากษัตริย์ในทางใด ๆ มิได้</p>	<p>- คงตามหลักการตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p> <p>- คำว่า “องค์พระมหากษัตริย์” ตรงกับภาษาอังกฤษ ว่า The person of the King ซึ่งหมายความรวมทั้งพระมหากษัตริย์ในฐานะส่วนพระองค์และพระมหากษัตริย์ในฐานะประมุขของรัฐ</p>	มาตรา ๘	มาตรา ๘	<p>มาตรา ๒ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๒)</p>
<p>มาตรา ๙ พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะ และทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก</p>	<p>- คงตามหลักการตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p>	มาตรา ๙	มาตรา ๙	<p>มาตรา ๒ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสอง และมาตรา ๓๕ (๒)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๑๐ พระมหากษัตริย์ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพไทย</p>	<p>- คงตามหลักการตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p>	<p>มาตรา ๑๐</p>	<p>มาตรา ๑๐</p>	<p>มาตรา ๒ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๒)</p>
<p>มาตรา ๑๑ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจที่จะสถาปนาฐานันดรศักดิ์และพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์</p>	<p>- คงตามหลักการตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p>	<p>มาตรา ๑๑</p>	<p>มาตรา ๑๑</p>	<p>มาตรา ๒ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๒)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๑๒ พระมหากษัตริย์ทรงเลือกและทรงแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานองคมนตรีคนหนึ่งและองคมนตรีอื่นอีกไม่เกินสิบแปดคนประกอบเป็นคณะองคมนตรี</p> <p>คณะองคมนตรีมีหน้าที่ถวายความเห็นต่อพระมหากษัตริย์ในพระราชกรณียกิจทั้งปวงที่พระมหากษัตริย์ทรงปรึกษา และมีหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้</p>	<p>- คงตามหลักการตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p>	<p>มาตรา ๑๒</p>	<p>มาตรา ๑๒</p>	<p>มาตรา ๒ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๒)</p>
<p>มาตรา ๑๓ การเลือกและแต่งตั้งองคมนตรีหรือการให้องคมนตรีพ้นจากตำแหน่งให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย</p> <p>ให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานองคมนตรีหรือให้ประธานองคมนตรีพ้นจากตำแหน่ง</p>	<p>- คงตามหลักการตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p>	<p>มาตรา ๑๓</p>	<p>มาตรา ๑๓</p>	<p>มาตรา ๒ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสอง และมาตรา ๓๕ (๒)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>ให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งองคมนตรีอื่นหรือให้องคมนตรีอื่นพ้นจากตำแหน่ง</p>				
<p>มาตรา ๑๔ องคมนตรีต้องไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ตุลาการ ศาลรัฐธรรมนูญ ตุลาการศาลปกครอง กรรมการการเลือกตั้ง กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และผู้ตรวจการแผ่นดิน ข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ หรือสมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง และต้องไม่แสดงการฝักใฝ่ในพรรคการเมืองใด ๆ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - คงตามหลักการตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ - เพิ่มตำแหน่งที่ต้องห้ามให้สอดคล้องกับตำแหน่งที่เพิ่มขึ้น 	มาตรา ๑๔	มาตรา ๑๔	<p>มาตรา ๒ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๒)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๑๕ ก่อนเข้ารับหน้าที่ องคมนตรี ต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ ด้วย ถ้อยคำ ดังต่อไปนี้</p> <p>“ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวาย สัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะจงรักภักดีต่อ พระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ ซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศและ ประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่ง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ”</p>	<p>- คงตามหลักการตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p>	<p>มาตรา ๑๕</p>	<p>มาตรา ๑๕</p>	<p>มาตรา ๒ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๒)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๑๖ องคมนตรีพ้นจากตำแหน่งเมื่อตาย ลาออก หรือมีพระบรมราชโองการให้พ้นจากตำแหน่ง</p>	<p>- คงตามหลักการตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p>	<p>มาตรา ๑๖</p>	<p>มาตรา ๑๖</p>	<p>มาตรา ๒ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๒)</p>
<p>มาตรา ๑๗ การแต่งตั้งและการให้ข้าราชการในพระองค์และสมุหราชองครักษ์พ้นจากตำแหน่งให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย</p>	<p>- คงตามหลักการตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p>	<p>มาตรา ๑๗</p>	<p>มาตรา ๑๗</p>	<p>มาตรา ๒ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๒)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๑๘ เมื่อพระมหากษัตริย์จะไม่ประทับอยู่ในราชอาณาจักร หรือจะทรงบริหารพระราชภาระไม่ได้ด้วยเหตุใดก็ตาม จะได้ทรงแต่งตั้งผู้ใดคนหนึ่งเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ และให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ</p>	<p>- คงตามหลักการตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p>	<p>มาตรา ๑๘</p>	<p>มาตรา ๑๘</p>	<p>มาตรา ๒ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๒)</p>
<p>มาตรา ๑๙ ในกรณีที่พระมหากษัตริย์มิได้ทรงแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามมาตรา ๑๘ หรือในกรณีที่พระมหากษัตริย์ไม่สามารถทรงแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เพราะยังไม่ทรงบรรลุนิติภาวะหรือเพราะเหตุอื่น ให้คณะองคมนตรีเสนอชื่อผู้ใดคนหนึ่งซึ่งสมควรดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ต่อรัฐสภาเพื่อขอความ</p>	<p>- คงตามหลักการตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p>	<p>มาตรา ๑๙</p>	<p>มาตรา ๑๙</p>	<p>มาตรา ๒ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสอง และมาตรา ๓๕ (๒)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>เห็นชอบ เมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ประธานรัฐสภาประกาศในพระปรมาภิไธย พระมหากษัตริย์ แต่งตั้งผู้นั้นเป็นผู้สำเร็จราชการ แทนพระองค์</p> <p>ในระหว่างที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือ สภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ ให้วุฒิสภำทำหน้าที่รัฐสภา ในการให้ความเห็นชอบตามวรรคหนึ่ง</p>				
<p>มาตรา ๒๐ ในระหว่างที่ไม่มีผู้สำเร็จ ราชการแทนพระองค์ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ ให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จ ราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน</p> <p>ในกรณีที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ซึ่ง ได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ประธานองคมนตรีทำ</p>	<p>- คงตามหลักการตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p>	<p>มาตรา ๒๐</p>	<p>มาตรา ๒๐</p>	<p>มาตรา ๒ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสอง และมาตรา ๓๕ (๒)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>หน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน</p> <p>ในระหว่างที่ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามวรรคหนึ่ง หรือในระหว่างที่ประธานองคมนตรีทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามวรรคสอง ประธานองคมนตรีจะปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นประธานองคมนตรีมิได้ ในกรณีเช่นว่านี้ ให้คณะองคมนตรีเลือกองคมนตรีคนหนึ่งขึ้นทำหน้าที่ประธานองคมนตรีเป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน</p>				

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๒๑ ก่อนเข้ารับหน้าที่ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ ต้องปฏิญาณตนในที่ประชุมรัฐสภาด้วยถ้อยคำ ดังต่อไปนี้</p> <p>“ข้าพเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอปฏิญาณว่า ข้าพเจ้าจะจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ (พระปรมาภิไธย) และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ”</p> <p>ในระหว่างที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ ให้วุฒิสภำทำหน้าที่รัฐสภาตามมาตรานี้</p>	<p>- คงตามหลักการตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p>	<p>มาตรา ๒๑</p>	<p>มาตรา ๒๑</p>	<p>มาตรา ๒ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๒)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๒๒ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๓ การสืบราชสมบัติให้เป็นไปโดยนัยแห่งกฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗</p> <p>การแก้ไขเพิ่มเติมกฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗ เป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์โดยเฉพาะ เมื่อมีพระราชดำริประการใด ให้คณะองคมนตรีจัดทำร่างกฎมณเฑียรบาลแก้ไขเพิ่มเติมกฎมณเฑียรบาลเดิม ขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อมีพระบรมราชวินิจฉัย เมื่อทรงเห็นชอบและทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว ให้ประธานองคมนตรีดำเนินการแจ้งประธานรัฐสภาเพื่อให้ประธานรัฐสภาแจ้งให้รัฐสภาทราบ และให้ประธานรัฐสภาลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้</p>	<p>- คงตามหลักการตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p>	<p>มาตรา ๒๒</p>	<p>มาตรา ๒๒</p>	<p>มาตรา ๒ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๒)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>ในระหว่างที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ ให้วุฒิสภำทำหน้าที่รัฐสภาในการรับทราบตามวรรคสอง</p>				
<p>มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ราชบัลลังก์หากว่างลงและเป็นกรณีที่พระมหากษัตริย์ได้ทรงแต่งตั้งพระราชทายาทไว้ตามกฎมณเฑียรบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ พระพุทธศักราช ๒๔๖๗ แล้ว</p> <p>ให้คณะรัฐมนตรีแจ้งให้ประธานรัฐสภาทราบ และให้ประธานรัฐสภาเรียกประชุมรัฐสภาเพื่อรับทราบ และให้ประธานรัฐสภาอัญเชิญองค์พระราชทายาทขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์สืบไป แล้วให้ประธานรัฐสภาประกาศให้ประชาชนทราบ</p> <p>ในกรณีที่ราชบัลลังก์หากว่างลงและเป็นกรณีที่พระมหากษัตริย์มิได้ทรงแต่งตั้งพระราชทายาท</p>	<p>- คงตามหลักการตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p>	<p>มาตรา ๒๓</p>	<p>มาตรา ๒๓</p>	<p>มาตรา ๒ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๒)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>ไว้ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะองคมนตรีเสนอพระนามผู้สืบราชสันตติวงศ์ตามมาตรา ๒๒ ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อรัฐสภาเพื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบ ในการนี้ จะเสนอพระนามพระราชธิดาก็ได้ เมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ประธานรัฐสภาอัญเชิญองค์ผู้สืบราชสันตติวงศ์ขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์สืบไป แล้วให้ประธานรัฐสภาประกาศให้ประชาชนทราบ</p> <p>ในระหว่างที่สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือสภาผู้แทนราษฎรถูกยุบ ให้วุฒิสภำทำหน้าที่รัฐสภาในการรับทราบตามวรรคหนึ่งหรือให้ความเห็นชอบตามวรรคสอง</p>				

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๒๔ ในระหว่างที่ยังไม่มีประกาศอัญเชิญองค์พระรัชทายาทหรือองค์ผู้สืบราชสันตติวงศ์ขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์ตามมาตรา ๒๓ ให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน แต่ในกรณีที่ราชบัลลังก์ว่างลงในระหว่างที่ได้แต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ไว้ตามมาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ หรือระหว่างเวลาที่ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง ให้ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์นั้น ๆ แล้วแต่กรณี เป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ต่อไป ทั้งนี้ จนกว่าจะได้ประกาศอัญเชิญองค์พระรัชทายาทหรือองค์ผู้สืบราชสันตติวงศ์ขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์</p> <p>ในกรณีที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ซึ่งได้รับการแต่งตั้งไว้และเป็นผู้สำเร็จราชการแทน</p>	<p>- คงตามหลักการตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p>	<p>มาตรา ๒๔</p>	<p>มาตรา ๒๔</p>	<p>มาตรา ๒ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๒)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>พระองค์ต่อไปตามวรรคหนึ่งไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ประธานองคมนตรีทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราวไปพลางก่อน</p> <p>ในกรณีที่ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามวรรคหนึ่ง หรือทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็นการชั่วคราวตามวรรคสอง ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๐ วรรคสาม มาใช้บังคับ</p>				
<p>มาตรา ๒๕ ในกรณีที่คณะองคมนตรีจะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๙ หรือมาตรา ๒๓ วรรคสอง หรือประธานองคมนตรีจะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง หรือมาตรา ๒๔ วรรคสอง และอยู่ในระหว่างที่ไม่มีประธานองคมนตรีหรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่</p>	<p>- คงตามหลักการตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ</p>	<p>มาตรา ๒๕</p>	<p>มาตรา ๒๕</p>	<p>มาตรา ๒ วรรคสอง มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
ได้ ให้คณะองคมนตรีที่เหลืออยู่เลือกองคมนตรีคนหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ประธานองคมนตรี หรือปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือตามมาตรา ๒๔ วรรคสาม แล้วแต่กรณี				(๒)
มาตรา ๒๖ การถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย พระมหากษัตริย์จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้กระทำต่อพระราชทายาทซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วหรือต่อผู้แทนพระองค์ ก็ได้	- ความในมาตรานี้สืบเนื่องมาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๘ บัญญัติไว้ในมาตรา ๔ ว่า “การถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย พระมหากษัตริย์จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้กระทำต่อพระราชทายาทซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วหรือต่อผู้แทนพระองค์ก็ได้” ฉะนั้น เพื่อให้เกิดความสอดคล้องจึงได้เพิ่มความในมาตรานี้	-	-	มาตรา ๔

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
หมวด ๒ ประชาชน				
ส่วนที่ ๑ ความเป็นพลเมืองและหน้าที่ของชนชาวไทย	- ชื่อของส่วนนี้สอดคล้องกับหลักการของรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งมีการบัญญัติแบ่งระหว่างชนชาวไทยหรือประชาชนชาวไทย อันเป็นสถานะของผู้ทรงสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรอง กับความเป็นพลเมืองซึ่งหมายถึงประชาชนชาวไทยที่มีสำนึกและพฤติกรรมที่ดีซึ่งรัฐมีหน้าที่ต้องสร้างให้เกิดขึ้น			
มาตรา ๒๗ ประชาชนชาวไทยพึงมีสำนึกและพฤติกรรม รวมทั้งได้รับการส่งเสริมให้เป็นพลเมือง ดังนี้	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ - คำว่า “ประชาชน” หมายถึง คนทั้งหมดหรือแต่ละบุคคลก็ได้ - คำว่า “บุคคล” หมายถึง คนสัญชาติใดก็ได้ ซึ่งรวมถึงคนที่ไม่สัญชาติด้วย และหมายความรวมถึงนิติบุคคลด้วยเท่าที่สภาพแห่งสิทธิและเสรีภาพจะเปิดช่องให้ เว้นแต่คำว่า “บุคคล” อยู่ในหมวดสิทธิเสรีภาพ	-	-	มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>(๑) เคารพและปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย เคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น เคารพหลักความเสมอภาค ยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรม มีค่านิยมที่ดี มีวินัย ตระหนักในหน้าที่ มีส่วนร่วม และมีความรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม รู้รักสามัคคี มีความเพียร และพึ่งตนเอง</p> <p>(๒) ไม่กระทำการที่ทำให้เกิดความเกลียดชังกันระหว่างกลุ่มคนในชาติหรือศาสนา หรือไม่ยั่วยุให้เกิดการเลือกปฏิบัติ การเป็นปฏิบัติ หรือการใช้ความรุนแรงระหว่างกัน</p>	<p>ของชนชาวไทย หรือหน้าที่ของชนชาวไทย จึงจะหมายถึงคนสัญชาติไทย</p> <p>- ความเป็นพลเมืองเป็นส่วนประกอบอันสำคัญของระบอบประชาธิปไตย แต่ความเป็นพลเมืองไม่ได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ จึงมีความจำเป็นที่รัฐจะต้องปลูกฝังความเป็นพลเมืองและสร้างอุดมการณ์ในการทำหน้าที่นี้ให้กับพลเมือง ดังนั้น จึงสมควรบัญญัติความดังกล่าวไว้</p>			

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>รัฐมีหน้าที่ต้องปลูกฝังให้ประชาชนเป็นพลเมืองที่ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีวัฒนธรรมประชาธิปไตย ตลอดจนจัดให้มีการศึกษาอบรมในทุกกระดับ ทุกประเภท และทุกกลุ่มอายุ เพื่อสร้างความเป็นพลเมืองตามมาตรานี้</p>	<p>- เพื่อกำหนดสิ่งที่พลเมืองไม่พึงกระทำ ซึ่งอาจจะเป็นต้นเหตุให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในสังคม โดยนำหลักการมาจาก ข้อ ๒๐ (๒) ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights – ICCPR) (การสนับสนุนให้เกิดความเกลียดชังในชาติ เผ่าพันธุ์ หรือศาสนา ซึ่งยั่วยุให้เกิดการเลือกปฏิบัติ การเป็นปฏิปักษ์ หรือการใช้ความรุนแรง เป็นสิ่งต้องห้ามตามกฎหมาย)</p> <p>- เพื่อให้ความสำคัญกับการให้การศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง (civic education) โดยกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องดำเนินการในเรื่องดังกล่าวให้เป็นรูปธรรม และสอดคล้องกับกลไกตามมาตรา ๓๕ (๑๐) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗</p>	-		<p>มาตรา ๒๗</p> <p>วรรคสอง</p> <p>และ</p> <p>มาตรา ๓๕</p> <p>(๖) (๗) และ</p> <p>(๑๐)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๒๘ ประชาชนชาวไทยมีหน้าที่ดังต่อไปนี้</p>	<p>- ความมาตรานี้เป็นหลักการว่าด้วยหน้าที่ของประชาชนชาวไทย ซึ่งหมายความรวมถึงคนไทยทุกคนจะต้องมีหน้าที่ตามมาตรานี้ โดยการรับราชการทหารเป็นหน้าที่ของผู้ที่มีคุณสมบัติบางประการและจะต้องเป็นเพศชายเท่านั้น ส่วนหน้าที่อื่น ๆ เป็นหน้าที่ทั่วไปที่ทุกคนต้องปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นเพศใด</p>	<p>มาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ มาตรา ๖๘ มาตรา ๖๙</p>	<p>มาตรา ๗๐ มาตรา ๗๑ มาตรา ๗๒ มาตรา ๗๓</p>	<p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๒) (๓) (๖)</p>
<p>(๑) ปกป้องและพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข</p>	<p>- คงหลักการตามมาตรา ๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐</p>	<p>มาตรา ๖๖</p>	<p>มาตรา ๗๐</p>	<p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๒)</p>
<p>(๒) ป้องกันประเทศ รับราชการทหาร รักษาผลประโยชน์ของชาติ และปฏิบัติตามกฎหมาย โดยเคร่งครัด</p>	<p>- คงหลักการตามมาตรา ๗๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยเพิ่มคำว่า “โดยเคร่งครัด” เพื่อเน้นย้ำให้ประชาชนเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย และเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗</p>	<p>มาตรา ๖๗</p>	<p>มาตรา ๗๑</p>	<p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
(๓) เสียภาษีอากร	<ul style="list-style-type: none"> - การเสียภาษีเป็นหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งของประชาชน จึงต้องแยกเป็นอนุมาตราใหม่ เพื่อให้สื่อความหมายที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และให้ประชาชนต้องไม่หลีกเลี่ยงการเสียภาษี - การที่หน่วยงานของรัฐนำเงินของหน่วยงานซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเงินแผ่นดินไปเสียภาษีให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานถือว่าเป็นการไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ 	มาตรา ๖๙	มาตรา ๗๓	มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๖)
(๔) ใช้สิทธิทางการเมืองโดยสุจริตและมุ่งถึงประโยชน์ส่วนรวม	<ul style="list-style-type: none"> - การใช้สิทธิทางการเมืองต้องเป็นไปโดยสุจริตและมุ่งถึงประโยชน์ส่วนรวม แม้การไปเลือกตั้งจะเป็นหน้าที่ แต่การใช้สิทธิเลือกหรือไม่เลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และการออกเสียงประชามติ ย่อมต้องเป็นไปโดยสุจริตไม่ซื้อสิทธิ ขายเสียง 	มาตรา ๖๘	มาตรา ๗๒	มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๖)
(๕) ป้องกัน ปฎิเสธ และต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นการบัญญัติความเพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อทำให้หน้าที่ของประชาชนชาวไทยในเรื่องการป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบมีความชัดเจนยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับมาตรา ๓๕ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่ง 	-	-	มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>(๖) ช่วยเหลือราชการ ช่วยเหลือในการป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติสาธารณะ รับการศึกษาอบรม ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพโดยสุจริต ปกป้อง พิทักษ์ อนุรักษ์ และสืบสาน ขนบธรรมเนียมจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ รวมทั้งสงวนและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>บุคคลมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เว้นแต่เป็นกรณีตามมาตรา ๑๐๕ วรรคสอง และผู้ซึ่งไม่ไปใช้สิทธิโดยไม่แจ้งเหตุอันสมควรที่ทำให้ไม่อาจไปใช้สิทธิได้ ย่อมเสียสิทธิตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	<p>ราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗</p> <p>- เพิ่มหน้าที่ในการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพโดยสุจริต - ทำให้ประชาชนต้องช่วยเหลือราชการและช่วยเหลือชุมชนในกิจการต่าง ๆ ตามที่บัญญัติ</p> <p>- กำหนดให้การเลือกตั้งเป็นหน้าที่ของประชาชน ตามที่ได้มาจากการรับฟังความเห็นของประชาชน โดยมีข้อยกเว้นตามมาตรา ๑๐๕ วรรคสอง ใน ๓ กรณีคือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ประชาชนที่อยู่นอกเขตเลือกตั้งที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ประชาชนที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งเป็นเวลาน้อยกว่าเก้าสิบวัน 	<p>มาตรา ๖๙</p> <p>-</p>	<p>มาตรา ๗๓</p> <p>-</p>	<p>มาตรา ๓๕ (๓) และ (๖)</p> <p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๓) และ (๖)</p> <p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๓) และ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
	<p>๓. ประชาชนที่มีถิ่นอยู่นอกราชอาณาจักร ทั้งนี้ ให้ถือว่าทั้ง ๓ กรณีข้างต้นเป็นการใช้สิทธิ มิให้ถือเป็นหน้าที่ตาม หลักการทั่วไป และจะใช้สิทธิได้ก็ต่อเมื่อมีการลงทะเบียน และกำหนดให้ ผู้ที่ไม่ไปใช้สิทธิตามข้อยกเว้นนี้ โดยมีได้แจ้งเหตุอันควรยอมเป็นผู้เสียสิทธิ ตามกฎหมาย</p>			
<p>มาตรา ๒๙ เพื่อประโยชน์ในการสร้าง และส่งเสริมความเป็นพลเมือง ให้มีกระบวนการที่ ประชาชนมาร่วมกันเป็นสมาชิกพลเมืองระดับพื้นที่ และระดับอื่น เพื่อมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ในการ จัดการชุมชน การบริหารท้องถิ่น ท้องที่ และการอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	<p>- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองให้เข้มแข็ง จะต้องมีการกำหนดกฎหมายเป็นฐานในการจัดตั้งสมาชิกพลเมืองให้เป็น กระบวนการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันของพลเมืองที่ต่อเนื่อง เพื่อให้เกิด เวทีการทำงานร่วมกันของพลเมืองในการเสนอความเห็นต่างๆ ที่ กำหนดให้มีการรับฟังความคิดเห็น และให้เป็นกระบวนการมีส่วนร่วมจาก ประชาชนในเรื่องต่างๆ แต่มิใช่เป็นการสร้างองค์กรขึ้นใหม่ ทั้งนี้ ตาม ความพร้อมและภูมิสังคมของแต่ละพื้นที่</p>	-	-	<p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง และ มาตรา ๓๕ (๓) (๔) (๖) (๗) และ (๑๐)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>ส่วนที่ ๒</p> <p>สิทธิและเสรีภาพของบุคคล</p>				
<p>ตอนที่ ๑</p> <p>บททั่วไป</p>				
<p>มาตรา ๓๐ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยชัดแจ้งโดยปริยาย หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญย่อมได้รับความคุ้มครอง และผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานของรัฐ โดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมาย และการตีความกฎหมายทั้งปวง</p>	<p>- คงหลักการตามมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยเพิ่มคำว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” เพื่อให้สอดคล้องกับความคุ้มครองตามมาตรา ๔ และวรรคสองของมาตรานี้ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (human dignity) เป็นที่มาของสิทธิและเสรีภาพ</p> <p>- หลักการสำคัญในมาตรานี้ คือ รัฐต้องเคารพสิทธิเสรีภาพ (obligation to respect) ต้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพไม่ให้ถูกละเมิด (obligation to protect) และรัฐมีหน้าที่ทำให้สิทธิของบุคคลเป็นจริง โดยเฉพาะสิทธิที่มีลักษณะเป็นการเพิ่มขึ้นตามความสามารถ (progressive realization of rights) รัฐต้องส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้าถึง ใช้ และมีสิทธินั้นอย่าง</p>	<p>มาตรา ๒๗</p>	<p>มาตรา ๒๗</p>	<p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>การใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตลอดจนสิทธิและเสรีภาพ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้</p>	<p>เต็มที (obligation to fulfill)</p> <p>- “หน่วยงานของรัฐ” ตามวรรคนี้ หมายถึง หน่วยงานใดก็ตามซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย</p> <p>- คงหลักการตามมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐</p> <p>- การใช้อำนาจตามมาตรานี้ มีความหมายรวมถึงการกระทำและการปฏิบัติหน้าที่ด้วย</p>	-	มาตรา ๒๖	มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)
<p>มาตรา ๓๑ สิทธิของบุคคลที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ ก่อให้เกิดหน้าที่แก่รัฐและหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการให้สัมฤทธิ์ผล ทั้งนี้ ให้รัฐดำเนินการดังกล่าวเพิ่มขึ้นตามความสามารถทางการคลังของรัฐ</p>	<p>- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อเน้นย้ำให้รัฐรับรองและคุ้มครองสิทธิของบุคคลให้สัมฤทธิ์ผล และเพิ่มขึ้นโดยเป็นไปอย่างเหมาะสม สมเหตุสมผล และตามความสามารถทางการคลังของรัฐ โดยเฉพาะสิทธิที่มีลักษณะเป็นการเพิ่มขึ้นตามความสามารถ (progressive realization of rights)</p>	-	-	มาตรา ๓๕ (๖) และมาตรา ๘

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๓๒ บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ย่อมมีเสรีภาพที่จะกระทำการใด และย่อมใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้ ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน</p>	<p>- วรรคหนึ่งคงหลักการตามมาตรา ๒๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยเป็นหลักการซึ่งเป็นข้อจำกัดในการใช้สิทธิและเสรีภาพ</p> <p>- มาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง ได้มีการบัญญัติเรื่องเสรีภาพที่จะกระทำการใด ถือว่าเป็นเสรีภาพทั่วไปของบุคคล ในกรณีที่ไม่อาจอ้างเสรีภาพเฉพาะเรื่องตามที่บัญญัติไว้ในมาตราต่างๆ ได้</p>	<p>มาตรา ๒๘ วรรคสอง</p>	<p>มาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง</p>	<p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>
<p>บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้</p>	<p>- สิทธิเสรีภาพใดที่มีกฎหมายกำหนดกรอบแห่งสิทธิแล้วให้บุคคลมีสิทธิเท่าที่กฎหมายบัญญัติ แต่หากฝ่ายนิติบัญญัติไม่บัญญัติกฎหมายเพื่อกำหนดขอบเขตแห่งการใช้สิทธิ ก็เป็นอำนาจของศาลที่จะเป็นผู้กำหนดขอบเขตแห่งสิทธิตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้แทน</p>	<p>มาตรา ๒๘ วรรคสอง</p>	<p>มาตรา ๒๘ วรรคสอง</p>	<p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>บุคคลย่อมสามารถใช้สิทธิทางศาลเพื่อบังคับให้รัฐต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติในหมวดนี้ได้โดยตรง ในกรณีที่การใช้สิทธิหรือเสรีภาพในเรื่องใดมีกฎหมายบัญญัติรายละเอียดแห่งการใช้สิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้แล้ว ให้การใช้สิทธิหรือเสรีภาพในเรื่องนั้นเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่หากเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองสิทธิหรือเสรีภาพให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ แม้ยังไม่มี การตรากฎหมายดังกล่าว บุคคลก็ย่อมสามารถใช้สิทธิทางศาลได้โดยตรง</p> <p>การตรากฎหมายเพื่อกำหนดการใช้สิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลตามวรรคสาม จะกระทบต่อสาระสำคัญแห่งสิทธิหรือเสรีภาพ หรือเป็นอุปสรรคต่อการ ใช้สิทธิหรือเสรีภาพเกินสมควรตามหลักความ ได้สัดส่วน มิได้</p>	<p>- เป็นหลักการที่กำหนดเพื่อให้บุคคลใช้สิทธิทางศาล ให้รัฐมีหน้าที่ต้องปฏิบัติให้สมดังสิทธิได้โดยตรงแม้ยังไม่มี การตรากฎหมายรับรองสิทธิเสรีภาพที่ได้รับการรับรอง</p> <p>- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อกำหนดกรอบการตรากฎหมายเกี่ยวกับสิทธิหรือเสรีภาพ</p> <p>- การตรากฎหมายกำหนดรายละเอียดแห่งการใช้สิทธิและเสรีภาพ จะลดขอบเขตแห่งสิทธิและเสรีภาพลงไม่ได้ หรือเป็นอุปสรรคต่อการ ใช้สิทธิและเสรีภาพเกินสัดส่วนที่เหมาะสม เมื่อคำนึงถึงประโยชน์ที่จะได้จากการ กำหนดรายละเอียดแห่งการใช้สิทธิดังกล่าว</p>	-	<p>มาตรา ๒๘ วรรคสาม</p> <p>-</p>	<p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p> <p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
รัฐมีหน้าที่ต้องคุ้มครอง ส่งเสริม และช่วยเหลือให้การใช้สิทธิและเสรีภาพเป็นไปอย่างเหมาะสม	- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สิทธิและเสรีภาพ (positive right) ด้วย	-	มาตรา ๒๘ วรรคสี่	มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)
<p>มาตรา ๓๓ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้น มิได้</p> <p>กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจ</p>	- คงหลักการตามมาตรา ๒๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐	<p>มาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง</p> <p>มาตรา ๒๘ วรรคสอง</p>	<p>มาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง</p> <p>มาตรา ๒๘ วรรคสอง</p>	<p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p> <p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>ในการตรากฎหมายนั้นด้วย บทบัญญัติในวรรคหนึ่งและวรรคสองให้ นำมาใช้บังคับกับกฎที่ออกโดยอาศัยอำนาจตาม บทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม</p>		<p>มาตรา ๒๙ วรรคสาม</p>	<p>มาตรา ๒๙ วรรคสาม</p>	<p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>
<p>มาตรา ๓๔ บุคคลจะใช้สิทธิหรือเสรีภาพ ในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดการล้มล้างการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือให้ได้ว่าซึ่งอำนาจใน การปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตาม วิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้</p> <p>ในกรณีที่บุคคล กลุ่มบุคคล หรือพรรค การเมืองใด กระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - คงหลักการตามมาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ - เป็นหลักการที่แสดงเจตจำนงว่า บุคคลทั้งหลายมีสิทธิที่จะเข้ามาปกป้อง หลักการสูงสุดของรัฐ โดยการให้ผู้ทราบถึงการกระทำดังกล่าวมีสิทธิร้อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดได้ - เป็นการบัญญัติกลไกเพื่อป้องกันไม่ให้บุคคลใดอ้างสิทธิและเสรีภาพที่ รัฐธรรมนูญนี้รับรอง มาล้มล้างระบอบประชาธิปไตย - เพิ่มคำว่า “กลุ่มบุคคล” - เพิ่มคำว่า “สิ่งการอื่น” เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจใช้มาตรการ 	<p>มาตรา ๖๓</p> <p>มาตรา ๖๓ วรรคสอง</p>	<p>มาตรา ๖๘</p> <p>มาตรา ๖๘ วรรคสอง</p>	<p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๒) (๖) และ (๗)</p> <p>มาตรา ๓๕ (๒) (๖) และ</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>กระทำได้กล่าวยอมมีสิทธิร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดได้ แต่มีให้ถือว่าการใช้อำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ ของพรรคการเมือง ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ของสมาชิกวุฒิสภา หรือขององค์กรอื่น เป็นการกระทำตามมาตรานี้ ในการนี้ ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งให้เลิกการกระทำดังกล่าวและสั่งการอื่นได้ ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคหนึ่ง ศาลรัฐธรรมนูญอาจมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้นได้ ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยศาลรัฐธรรมนูญและวิธีพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ แต่การใช้สิทธิเช่นว่านี้ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว</p>	<p>ชั่วคราว เพื่อระงับ ยับยั้ง หรือดำเนินการอื่นที่จำเป็นเพื่อให้หยุดการกระทำต่าง ๆ ตามวรรคหนึ่ง โดยต้องกำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยศาลรัฐธรรมนูญและวิธีพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ - เป็นการบัญญัติความเพิ่มขึ้นใหม่ โดยกำหนดให้การใช้อำนาจหน้าที่ของพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งใช้อำนาจหน้าที่ที่รัฐธรรมนูญให้ไว้ เช่น การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ไม่ให้ถือว่าเป็นการกระทำตามวรรคหนึ่ง และในกรณีที่พรรคการเมืองซึ่งทำแทนโดยหัวหน้าพรรคการเมืองซึ่งเป็นผู้แทนของพรรค หรือโดยมติคณะกรรมการบริหารพรรค เป็นผู้กระทำการตามวรรคหนึ่ง จึงกำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งยุบพรรคการเมืองได้ หากได้มีคำวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใด ๆ ได้เลิกการกระทำนั้นแล้ว อนึ่ง ข้อเสนอพื้นฐานเกี่ยวกับกรรมการบริหารพรรคดังเช่นที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญฯ ๒๕๕๐ ร่างรัฐธรรมนูญนี้ไม่ได้มีบทบัญญัติดังกล่าวไว้</p>			(๙)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>ตอนที่ ๒ สิทธิมนุษยชน</p>	<p>- แยกบัญญัติ สิทธิมนุษยชน (human rights) และสิทธิพลเมือง (civil rights) หรือสิทธิของชนชาวไทย เป็นคนละตอน เพื่อความชัดเจนว่าสิทธิหรือเสรีภาพใดเป็นของมนุษย์ทุกคน และสิทธิหรือเสรีภาพใดเป็นของพลเมืองที่เป็นคนไทย และเพื่อแสดงว่าประเทศไทยมิได้ดูแลเฉพาะพลเมือง แต่ดูแลบุคคลทุกคนที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย ตามสิทธิและเสรีภาพที่บัญญัติรับรองไว้ในตอนที่ ๒</p>			
<p>มาตรา ๓๕ บุคคลย่อมเสมอกันใน กฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่า เทียมกัน</p> <p>ชายและหญิงมีสิทธิและเสรีภาพเท่าเทียม กัน</p>	<p>- คงหลักการตามมาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐</p> <p>- เพิ่มคำว่า “เสรีภาพ” เพื่อให้สอดคล้องกับหลักความเท่าเทียมของบุคคล ซึ่งต้องมีทั้งสิทธิและเสรีภาพที่เท่าเทียมกันซึ่งสอดคล้องกับหลักการของอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีทุกรูปแบบ</p>	<p>มาตรา ๓๐</p> <p>มาตรา ๓๐ วรรคสอง</p>	<p>มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง</p> <p>มาตรา ๓๐ วรรคสอง</p>	<p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p> <p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ เพศสภาพ อายุ ความพิการ สภาพทางกาย สุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้</p>	<p>(Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women - CEDAW)</p> <ul style="list-style-type: none"> - การบัญญัติเหตุแห่งการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ตามที่บัญญัติไว้ในวรรคสามนั้น มิได้หมายความว่า จะมีเหตุอื่นนอกเหนือจากนี้มิได้ โดยบุคคลอาจนำเหตุที่ตนถูกเลือกปฏิบัติ ไปฟ้องร้องต่อศาลเพื่อให้พิจารณาวินิจฉัยว่าการเลือกปฏิบัติดังกล่าวนี้ ไม่เป็นธรรม และขัดต่อหลักความเสมอภาค หรือไม่ - คำว่า “เพศสภาพ” (gender) ให้ความหมายรวมถึงความแตกต่างของบุคคลที่มีอัตลักษณ์ทางเพศ (sexual identity) หรือเพศสภาพ (gender) หรือความหลากหลายทางเพศ (sexual diversity) แตกต่างจากเพศที่ผู้นั้นถือกำเนิดอยู่ด้วย - คำว่า “สถานะของบุคคล” หมายความว่า รวมถึง “ชาติพันธุ์” และ “ชนเผ่าพื้นเมือง” ด้วย 	<p>มาตรา ๓๐ วรรคสาม</p>	<p>มาตรา ๓๐ วรรคสาม</p>	<p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>บุคคลซึ่งเป็นทหาร ตำรวจ ข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ และเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ย่อมมีสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป เว้นแต่ที่จำกัดไว้ในกฎหมายหรือกฎ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเมือง สมรรถภาพ วินัย หรือจริยธรรม</p> <p>มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม</p>	<p>- คงหลักการตามมาตรา ๓๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐</p> <p>- คงหลักการตามมาตรา ๓๐ วรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐</p>	<p>มาตรา ๖๔</p> <p>มาตรา ๓๐ วรรคสี่</p>	<p>มาตรา ๓๑</p> <p>มาตรา ๓๐ วรรคสี่</p>	<p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p> <p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๓๖ บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย</p> <p>การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม จะกระทำมิได้ แต่การลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือตามที่กฎหมายบัญญัติ ไม่ถือว่าเป็นการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม</p> <p>การจับและการคุมขังบุคคล จะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ</p> <p>การค้นตัวบุคคลหรือการกระทำใดอันกระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง จะกระทำมิได้ เว้นแต่มีเหตุตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	<p>- คงหลักการตามมาตรา ๓๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐</p> <p>- คำว่า “กฎหมาย” ในความหมายของรัฐธรรมนูญหมายถึง รัฐธรรมนูญเอง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ และพระราชกำหนด ซึ่งรัฐสภาซึ่งเป็นผู้แทนปวงชน ให้ความเห็นชอบ</p>	<p>มาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง</p> <p>มาตรา ๓๑ วรรคสอง</p> <p>มาตรา ๓๑ วรรคสาม</p> <p>มาตรา ๓๑ วรรคสาม</p>	<p>มาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง</p> <p>มาตรา ๓๒ วรรคสอง</p> <p>มาตรา ๓๒ วรรคสาม</p> <p>มาตรา ๓๒ วรรคสี่</p>	<p>มาตรา ๔</p> <p>มาตรา ๓๕ (๖)</p> <p>มาตรา ๓๕ (๖)</p> <p>มาตรา ๓๕ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๓๗ บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญาเว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้</p> <p>ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิด มิได้</p> <p>บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองมิให้ถูกบังคับให้ให้ถ้อยคำซึ่งอาจทำให้ตนเองต้องรับผิดทางอาญา</p>	<p>- คงหลักการตามมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐</p> <p>- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักนิติธรรมที่บุคคลจะไม่ถูกบังคับให้ให้ถ้อยคำที่เป็นผลร้ายกับตนเองซึ่งจะทำให้ตนต้องรับโทษทางอาญา (rule against self incrimination)</p>	<p>มาตรา ๓๒</p> <p>มาตรา ๓๓</p> <p>-</p>	<p>มาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง</p> <p>มาตรา ๓๙ วรรคสอง และวรรคสาม</p> <p>-</p>	<p>มาตรา ๓๕ (๖)</p> <p>มาตรา ๓๕ (๖)</p> <p>มาตรา ๓๕ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๓๘ สิทธิของบุคคลในครอบครัวย่อมได้รับความคุ้มครอง</p>	<p>- นำหลักการเรื่องสิทธิในครอบครัวในข้อ ๒๓ ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองมาเป็นพื้นฐานในการบัญญัติมาตรานี้</p>	มาตรา ๓๔	มาตรา ๓๕	มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)
<p>สิทธิในเกียรติยศ ชื่อเสียง ข้อมูลส่วนบุคคล ตลอดจนความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง การจำกัดสิทธิดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อรักษาประโยชน์สาธารณะ</p>	<p>- เพิ่มคำว่า “ข้อมูลส่วนบุคคล” เพื่อขยายสิทธิของบุคคลให้ครอบคลุมถึงเรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลด้วย</p> <p>- เพิ่มหลักการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิในวรรณคดีให้กระทำได้เฉพาะเพื่อรักษาประโยชน์สาธารณะ</p> <p>- การคุ้มครองสิทธิตามมาตรานี้ มีข้อยกเว้นในกรณีเพื่อประโยชน์สาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการติดตาม ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่จริยธรรมของบุคคลดังกล่าว</p>	มาตรา ๓๔	มาตรา ๓๕	มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)
<p>บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากการแสวงประโยชน์โดยมิชอบจากข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตนตามที่กฎหมายบัญญัติ การแสวงประโยชน์จากการเชื่อมโยงข้อมูลส่วนบุคคลโดยผ่านระบบ</p>	<p>- เพิ่มการคุ้มครองสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลจากการแสวงประโยชน์จากการเชื่อมโยงข้อมูลส่วนบุคคลโดยผ่านระบบต่างๆ ซึ่งกระทำได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพสูง แต่อาจเป็นอันตรายต่อสิทธิส่วนบุคคล</p> <p>- คำว่า “ระบบต่าง ๆ” หมายถึง การเชื่อมโยงผ่านระบบอินเทอร์เน็ต</p>	มาตรา ๓๔	มาตรา ๓๕	มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๔๒ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเผยแพร่ความคิดเห็นของตน โดยการพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น</p>	<p>- คงหลักการตามมาตรา ๔๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐</p> <p>- หลักการรับรองคุ้มครองเสรีภาพตามมาตรานี้ เป็นการที่รัฐธรรมนูญรับรองเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของประชาชน หากประชาชนแสดงความคิดเห็นไปกระทบสิทธิบุคคลอื่น ย่อมมีความรับผิดชอบในทางแพ่งหรือทางอาญาแล้วแต่กรณี</p>	มาตรา ๓๗	มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง	มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)
<p>การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ เกียรติยศ ชื่อเสียง ข้อมูลส่วนบุคคล สิทธิในครอบครัวหรือความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันหรือระงับความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชน</p>	<p>- เพิ่มคำว่า “ข้อมูลส่วนบุคคล” เพื่อให้สอดคล้องกับการรับรองสิทธิใน “ข้อมูลส่วนบุคคล” ตามมาตรา ๓๘ วรรคสอง</p>	มาตรา ๓๗ วรรคสอง	มาตรา ๔๕ วรรคสอง	มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>ระยะเวลาการเข้าใช้สอยสิทธิทรัพย์สินไว้ให้ชัดเจน รวมทั้งต้องมีการชดเชยค่าทดแทนที่เป็นธรรมภายในเวลาอันควรแก่เจ้าของตลอดจนผู้ทรงสิทธิบรรดาที่ได้รับ ความเสียหายจากการเวนคืนนั้น และในการกำหนดค่าทดแทนต้องคำนึงถึงราคาซื้อขายกันตามปกติในท้องตลาด การได้มา สภาพและที่ตั้งของอสังหาริมทรัพย์ ความเสียหายของผู้ถูกเวนคืน และประโยชน์ที่รัฐและผู้ถูกเวนคืนได้รับจากการใช้สอยอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนและส่วนที่เหลือจากการถูกเวนคืน ค่าทดแทนนั้นอาจรวมถึงทรัพย์สินหรือสิทธิอื่นก็ได้ ในกรณีที่มีได้ใช้เพื่อการนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด ต้องคืนให้แก่เจ้าของเดิมหรือทายาท ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มเหตุแห่งการเวนคืน ในกรณีเพื่อประโยชน์ในการจัดที่ดินทดแทนให้แก่ผู้ถูกเวนคืน เพื่อความเป็นธรรม ซึ่งไม่เคยมีการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่านมา - ค่าทดแทนนั้นเป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่รัฐจะต้องชดเชยหรือตอบแทนแก่เอกชนเท่านั้น ในส่วนของประโยชน์อย่างอื่นนั้น รัฐและเอกชนสามารถตกลงเจรจากันได้ ซึ่งอาจรวมถึงแนวคิดในการให้สิทธิประโยชน์อย่างอื่นที่ผู้ถูกเวนคืนจะมีต่อไปในอนาคต ซึ่งจะทำให้ผู้ถูกเวนคืนมีความเป็นเจ้าของและเป็นแรงจูงใจให้ผู้ที่ถูกเวนคืนนั้นยินยอมถูกเวนคืนเพื่อรับประโยชน์อย่างอื่นอีกได้ เช่น เวนคืนที่ดินเพื่อจัดทำทางด่วน ก็อาจให้หุ้นในบริษัทดังกล่าวแก่ผู้ถูกเวนคืนเป็นค่าทดแทนได้ - ค่าทดแทนของรัฐที่จะต้องชดเชยให้เอกชนผู้ถูกเวนคืนที่ดิน นอกจากจะเป็นทรัพย์สินหรือสิทธิอื่นได้ อาจมีการชดเชยด้วยการจัดที่ดินให้แก่ผู้ถูกเวนคืนด้วย โดยพิจารณาจากความเหมาะสม เป็นธรรม 			

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๔๔ บุคคลย่อมมีสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) สิทธิเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว ทัวถึง เท่าเทียมกัน และเสียค่าใช้จ่ายน้อย</p> <p>(๒) สิทธิที่จะให้คดีของตนได้รับการพิจารณาอย่างถูกต้องตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด รวดเร็ว เป็นธรรม และมีมาตรฐานที่ชัดเจน โดยเฉพาะเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาส ย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอย่างเหมาะสม</p>	<p>- คงหลักการตามมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐</p> <p>- เพิ่มสิทธิเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมให้มีความเท่าเทียมกัน และเสียค่าใช้จ่ายน้อย</p> <p>- คงหลักการตามมาตรา ๔๐ (๓) และ (๖) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐</p>	<p>-</p> <p>-</p> <p>-</p>	<p>มาตรา ๔๐</p> <p>มาตรา ๔๐ (๑)</p> <p>มาตรา ๔๐ (๓) และ (๖)</p>	<p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p> <p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p> <p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>(๓) สิทธิพื้นฐานในกระบวนการพิจารณา ซึ่งอย่างน้อยต้องมีหลักประกันขั้นพื้นฐานเรื่องการได้รับการพิจารณาโดยเปิดเผย โอกาสในการต่อสู้คดีอย่างเพียงพอ การคัดค้านผู้พิพากษาหรือตุลาการ การได้รับการพิจารณาโดยผู้พิพากษาหรือตุลาการซึ่งนั่งพิจารณาคณะ และการคัดค้านผู้พิพากษาหรือตุลาการ คำวินิจฉัย หรือคำสั่งอันเป็นการชี้ขาดคดี</p>	<p>- คงหลักการตามมาตรา ๔๐ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยเพิ่มการคัดหรือทำสำเนาคำวินิจฉัย คำพิพากษา หรือคำสั่งอันเป็นการชี้ขาดคดี</p> <p>- คำว่า “โอกาสในการต่อสู้คดีอย่างเพียงพอ” มีความหมายครอบคลุมถึงการได้รับทราบข้อเท็จจริงและตรวจเอกสารอย่างเพียงพอ การเสนอข้อเท็จจริง ข้อโต้แย้ง และพยานหลักฐานของตน ตามที่มาตรา ๔๐ (๒) บัญญัติรับรองไว้แล้ว</p>	-	มาตรา ๔๐ (๒)	มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)
<p>(๔) ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา โจทก์ จำเลย คู่กรณี ผู้มีส่วนได้เสีย และพยานในคดี ไม่ว่าจะมิใช่เชื้อชาติ เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ หรือสถานะใด ย่อมมีสิทธิได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสม</p>	<p>- คงหลักการตามมาตรา ๔๐ (๔) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยเพิ่มหลักการห้ามเลือกปฏิบัติ</p>	-	มาตรา ๔๐ (๔)	มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)
<p>(๕) ในคดีอาญา ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย และพยาน มีสิทธิได้รับความคุ้มครองและความช่วยเหลือที่จำเป็นและเหมาะสมจากรัฐ ได้รับการสอบสวนอย่างถูกต้อง รวดเร็ว เป็นธรรม และมี</p>	<p>- คงหลักการตามมาตรา ๔๐ (๕) และ (๗) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยเพิ่มหลักการให้ทนายความหรือที่ปรึกษากฎหมายซึ่งทำหน้าที่ช่วยเหลือบุคคลในคดีอาญาต้องมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และสิทธิในการรับทราบเหตุผลประกอบการสั่ง</p>	-	มาตรา ๔๐ (๕) และ (๗)	มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรฐานที่ชัดเจน ผู้ต้องหาและจำเลยมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางคดีจากทนายความหรือที่ปรึกษากฎหมายซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญ การได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวเป็นหลักเว้นแต่มีเหตุตามที่กฎหมายบัญญัติ และรับทราบเหตุผลประกอบการสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องของพนักงานอัยการ</p> <p>(๖) ได้รับการเยียวยาในกรณีที่มีการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	<p>ฟ้องหรือไม่ฟ้องของพนักงานอัยการเพื่อประกอบการใช้สิทธิอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งดังกล่าวต่อไป</p> <p>- สิทธิในค่าตอบแทน ค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาตามมาตรา ๔๐ (๕) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ได้รับการรับรองไว้ในกฎหมายแล้ว จึงมิได้กำหนดรายละเอียดเรื่องนี้ไว้ในรัฐธรรมนูญอีก</p> <p>- เพิ่มหลักการว่า นอกจากให้บุคคลมีสิทธิในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมแล้ว ต้องให้บุคคลได้รับการเยียวยาในกรณีที่มีการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้บัญญัติรับรองไว้ด้วย</p>	-	-	<p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๔๕ บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยและมีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยจะมีสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมเพียงใด ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติหรือตามที่รัฐจัดให้ เพื่อเอื้อต่อการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี</p>	<p>- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อให้บุคคลซึ่งมิได้มีสัญชาติไทยและมีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย ซึ่งมีสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญ อาจมีสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งโดยปกติเป็นสิทธิของชนชาวไทย ตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองไว้ให้มีสิทธิเช่นเดียวกับสิทธิของชนชาวไทยบางประการได้ แต่การจะได้สิทธิดังกล่าวเพียงใด ย่อมต้องเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติหรือตามที่รัฐจัดให้ ตามความเหมาะสม</p>	-	-	<p>มาตรา ๓๕ (๖) (๗) และ (๘)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>ตอนที่ ๓</p> <p>สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย</p>	<p>- บทบัญญัติในตอนนี้ เป็นการรับรองสิทธิเสรีภาพของชนชาวไทย สิทธิบางประการที่รัฐต้องจัดให้เพิ่มขึ้น ต้องเป็นไปตามความสามารถทางการเงินการคลังของรัฐ ตามมาตรา ๓๑</p>			
<p>มาตรา ๔๖ ครอบครัวย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองและช่วยเหลือจากรัฐให้อยู่ร่วมกันอย่างเป็นปึกแผ่นและเป็นสุข และมีสิทธิได้รับปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตที่มีมาตรฐานที่เหมาะสม ซึ่งรวมถึงอาหาร เครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p> <p>มารดาೆಯ่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองเป็นพิเศษและได้รับสวัสดิการตามควรจากรัฐและนายจ้าง ก่อนและหลังการให้กำเนิดบุตร ทั้งนี้</p>	<p>- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการในข้อ ๑๐ และ ข้อ ๑๑ ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม - ICESCR เพื่อเสริมสร้างสถาบันครอบครัว ซึ่งเป็นสถาบันหลักของชาติให้มีความเข้มแข็ง</p> <p>- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการในข้อ ๑๐ (๒) ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic Social and Cultural</p>	<p>มาตรา ๓๔</p> <p>-</p>	<p>มาตรา ๓๕</p> <p>-</p>	<p>มาตรา ๓๕ (๖)</p> <p>มาตรา ๓๕ (๓)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p> <p>เด็กและเยาวชนย่อมมีสิทธิในการอยู่รอด และได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ตามศักยภาพในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม รวมทั้งได้รับความคุ้มครองจากการแสวงหาประโยชน์ใดๆ ที่เป็นภัยต่อจิตใจหรือสุขภาพหรือขัดขวางพัฒนาการตามปกติของเด็กและเยาวชน โดยให้เด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	<p>Rights – ICESCR) เพื่อให้มารดาได้รับการคุ้มครองพิเศษระหว่างช่วงระยะเวลาตามควรก่อนหรือหลังการให้กำเนิดบุตร เช่น สิทธิในการได้รับอนุญาตให้ลาโดยได้รับค่าจ้าง หรือลาโดยมีสิทธิประโยชน์ด้านสวัสดิการสังคมอย่างเพียงพอ</p> <p>- คงหลักการตามมาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยเพิ่มการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการแสวงหาประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม การว่าจ้างให้ทำงานซึ่งเป็นภัยต่อจิตใจหรือสุขภาพ หรือเป็นอันตรายต่อชีวิต หรืออาจจะขัดขวางพัฒนาการตามปกติของเด็กและเยาวชน เช่น รัฐควรกำหนดอายุขั้นต่ำซึ่งห้ามไม่ให้มีการจ้างแรงงานเด็กและกำหนดให้มีโทษตามกฎหมายด้วย ทั้งนี้ โดยสอดคล้องกับ ข้อ ๑๐(๓) ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม - ICESCR</p> <p>- บัญญัติขึ้นภายใต้หลักการของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC)</p>	-	มาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ และบุคคลในครอบครัว ย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากรัฐให้ปราศจากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม รวมทั้งมีสิทธิได้รับการบำบัดฟื้นฟูในกรณีที่มีเหตุดังกล่าว</p> <p>การจำกัดสิทธิของเด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และบุคคลในครอบครัว จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อสงวนและรักษาไว้ซึ่งสถานะและความเป็นปีกแผ่นของครอบครัว เพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชน หรือเพื่อประโยชน์สูงสุดของบุคคลนั้น</p> <p>เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ และผู้พิการ หรือทุพพลภาพ ย่อมมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ และได้รับสวัสดิการและความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	<p>- คงหลักการตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยเพิ่ม “ผู้สูงอายุ” ให้ได้รับความคุ้มครองตามวรรคสี่ วรรคห้า และวรรคหก ด้วย</p> <p>- คงหลักการตามมาตรา ๕๒ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐</p> <p>- คงหลักการตามมาตรา ๕๒ วรรคสี่ มาตรา ๕๓ และมาตรา ๕๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐</p> <p>- เป็นไปตามปฏิญญาริโอ (Rio Declaration) ในเรื่อง access to justice คำว่า “access” หมายความว่า “การเข้าถึง” เป็นความหมายที่กว้างและหมายความรวมถึงการเปิดโอกาสให้กับผู้ด้อยโอกาสได้รับตามสิทธิที่พึงมี</p>	<p>มาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง</p> <p>-</p> <p>มาตรา ๕๓ วรรคสอง</p> <p>มาตรา ๕๓ วรรคสอง</p> <p>มาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๕</p>	<p>มาตรา ๕๒ วรรคสอง</p> <p>มาตรา ๕๒ วรรคสาม</p> <p>มาตรา ๕๒ วรรคสี่ มาตรา ๕๓ และ มาตรา ๕๔</p>	<p>-</p> <p>-</p> <p>มาตรา ๓๕ (๗)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
	โดยสามารถใช้ประโยชน์จากสิ่งนั้น ๆ ได้จริง			
<p>มาตรา ๔๗ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการเดินทางและมีเสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่ภายในราชอาณาจักร</p>	<p>- คงหลักการตามมาตรา ๓๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐</p>	มาตรา ๓๖	มาตรา ๓๔	มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)
<p>การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การผังเมือง หรือเพื่อสวัสดิภาพของผู้เยาว์</p>	<p>- เพิ่มข้อจำกัดเสรีภาพในการเดินทางเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไว้ด้วย</p>	มาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง	มาตรา ๓๔ วรรคสอง	มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)
<p>การเนรเทศผู้มีสัญชาติไทยออกนอกราชอาณาจักร หรือห้ามมิให้ผู้มีสัญชาติไทยเข้ามาในราชอาณาจักร จะกระทำมิได้</p>		-	-	มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๔๘ เสรีภาพของสื่อมวลชนในการประกอบวิชาชีพตามจริยธรรมเพื่อประโยชน์สาธารณะในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และรอบด้าน รวมทั้งมีความรับผิดชอบต่องสังคม ย่อมได้รับความคุ้มครอง</p>	<p>- คงหลักการตามมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และปรับถ้อยคำเพื่อกำหนดกรอบในการใช้เสรีภาพของสื่อมวลชนตามรัฐธรรมนูญนี้</p> <p>- คำว่า “สื่อมวลชน” หมายถึง สื่อหรือช่องทางในการสื่อสารมวลชนเพื่อประโยชน์สาธารณะ ไม่ว่าจะอยู่ในรูปหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ โทรคมนาคม หรือในรูปอื่นที่สามารถสื่อความหมายให้ประชาชนทราบได้เป็นการทั่วไป เช่น social media</p>	-	-	มาตรา ๓๕ (๖)
<p>การสั่งปิดกิจการสื่อมวลชนเพื่อลิดรอนเสรีภาพตามมาตรานี้ จะกระทำมิได้</p>		มาตรา ๓๗ วรรคสาม	มาตรา ๔๕ วรรคสาม	มาตรา ๓๕ (๓)
<p>การห้ามสื่อมวลชนเสนอข่าวสารหรือแสดงความคิดเห็นทั้งหมดหรือบางส่วน หรือการแทรกแซงด้วยวิธีการใด ๆ เพื่อลิดรอนเสรีภาพตามมาตรานี้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อรักษาความ</p>		-	มาตรา ๔๕ วรรคสี่	-

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ เกียรติยศ ชื่อเสียง ข้อมูลส่วนบุคคล สิทธิในครอบครัวหรือความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันหรือระงับความเสื่อมทรามทางจิตใจหรือสุขภาพของประชาชน</p> <p>การให้นำข่าวหรือบทความไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจก่อนนำไปโฆษณาในสื่อมวลชน จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะกระทำในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงคราม และจะต้องกระทำโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งได้ตราขึ้นตามวรรคสาม</p> <p>เจ้าของกิจการสื่อมวลชนต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย และบุคคลไม่อาจเป็นเจ้าของกิจการสื่อมวลชนหรือผู้ถือหุ้น ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม หลายกิจการ ในลักษณะที่อาจมีผลเป็น</p>	<p>- คงหลักการตามมาตรา ๔๕ วรรคหก และมาตรา ๔๗ วรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เพื่อป้องกันการครอบงำ ปิดกั้น หรือขัดขวาง การได้รับข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย หรือบิดเบือนการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร โดยการเป็นเจ้าของกิจการหรือผู้ถือ</p>	<p>มาตรา ๓๙ วรรคสี่</p> <p>มาตรา ๓๙ วรรคห้า</p>	<p>มาตรา ๔๕ วรรคห้า</p> <p>มาตรา ๔๕ วรรคห้า</p>	<p>-</p> <p>-</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>การครอบงำหรือผูกขาดการนำเสนอข้อมูลข่าวสารหรือความคิดเห็นต่อสังคม หรือมีผลเป็นการขัดขวางการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร หรือปิดกั้นการได้รับข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายของประชาชน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p> <p>ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นในกิจการสื่อมวลชน มิได้ไม่ว่าในนามของตนเองหรือให้ผู้อื่นเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นแทน หรือจะดำเนินการโดยวิธีการอื่น ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม ที่จะทำให้สามารถบริหารกิจการดังกล่าวได้ในทำนองเดียวกับการเป็นเจ้าของกิจการหรือถือหุ้นในกิจการดังกล่าว</p> <p>รัฐจะให้เงินหรือทรัพย์สินอื่นหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดเพื่ออุดหนุนกิจการสื่อมวลชนของเอกชน มิได้ การซื้อโฆษณาหรือบริการอื่นจาก</p>	<p>หุ้นในกิจการสื่อมวลชนหลายกิจการ</p> <p>- กำหนดให้เจ้าของกิจการต้องเป็น “บุคคลสัญชาติไทย” เนื่องจากกิจการสื่อมวลชนถือเป็นกิจการสำคัญประเภทหนึ่งของรัฐ จึงต้องป้องกันการถูกแทรกแซงหรือครอบงำจากต่างชาติ</p> <p>- คงหลักการตามมาตรา ๔๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐</p> <p>- คงหลักการตามมาตรา ๔๕ วรรคเจ็ด ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยรัฐจะดำเนินการที่มีผลเป็นการอุดหนุนกิจการสื่อมวลชนของเอกชนไม่ได้</p>	<p>-</p> <p>มาตรา ๓๙ วรรคหก</p>	<p>มาตรา ๔๘</p> <p>มาตรา ๔๕ วรรคเจ็ด</p>	<p>-</p> <p>มาตรา ๓๕ (๘)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>สื่อมวลชนโดยรัฐ จะกระทำได้ก็แต่เฉพาะโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่กำหนดขึ้นเพื่อ การนั้น โดยให้เปิดเผยการจัดสรรงบประมาณให้แต่ ละรายด้วย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การซื้อโฆษณาจากสื่อมวลชนในลักษณะที่ต้องการเข้าไปมีอิทธิพลนั้น ต้องห้ามไม่ให้ดำเนินการ เพื่อป้องกันไม่ให้รัฐบาลนำเงินไปให้สื่อโดยหวัง ผลทางการเมือง - การโฆษณาของหน่วยงานต่างๆ ต้องมีเจตนาโดยบริสุทธิ์เพื่อโฆษณา กิจการของหน่วยงานนั้น มิใช่เป็นการโฆษณาเพื่อประโยชน์แอบแฝง เช่น การจ้างให้บริษัทเอกชนรับจัดงานต่าง ๆ ไปดำเนินการหรือโฆษณาแทน เป็นเรื่องที่ต้องมีการตรวจสอบ แต่ประเภทการประชาสัมพันธ์ตามปกติ โดยไม่มีวัตถุประสงค์อื่นใดให้สามารถดำเนินการได้ และต้องเปิดเผยการจัดสรรงบประมาณดังกล่าวด้วย เพื่อความโปร่งใสและง่ายต่อการ ตรวจสอบ 			

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๔๙ พนักงานหรือลูกจ้างของเอกชนซึ่งประกอบกิจการสื่อมวลชน ย่อมมีเสรีภาพในการเสนอข้อมูลข่าวสารและแสดงความคิดเห็น ภายใต้ข้อจำกัดตามรัฐธรรมนูญ โดยไม่ตกอยู่ภายใต้อาณัติของรัฐหรือเจ้าของกิจการนั้น แต่ต้องไม่ขัดต่อจริยธรรมแห่งวิชาชีพ</p> <p>ข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐซึ่งปฏิบัติหน้าที่สื่อมวลชน ย่อมมีเสรีภาพเช่นเดียวกับพนักงานหรือลูกจ้างของเอกชนตามวรรคหนึ่ง</p> <p>การกระทำใด ๆ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือเจ้าของกิจการ อันเป็นการขัดขวางหรือแทรกแซงการเสนอข้อมูลข่าวสารหรือแสดงความคิดเห็นในประเด็นสาธารณะของบุคคล ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้ถือว่าเป็นการจงใจ</p>	<p>- วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม คงหลักการตามมาตรา ๔๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐</p>	<p>มาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง</p> <p>มาตรา ๔๑ วรรคสอง</p> <p>-</p>	<p>มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง</p> <p>มาตรา ๔๖ วรรคสอง</p> <p>มาตรา ๔๖ วรรคสาม</p>	<p>มาตรา ๓๕ (๖)</p> <p>มาตรา ๓๕ (๖)</p> <p>มาตรา ๓๕ (๓)และ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>ใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบและไม่มีผลใช้บังคับ เว้นแต่เป็นการกระทำเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายหรือจริยธรรมแห่งวิชาชีพ</p> <p>ให้มีกฎหมายว่าด้วยองค์การวิชาชีพ</p> <p>สื่อมวลชนซึ่งประกอบด้วยบุคคลในวิชาชีพ</p> <p>สื่อมวลชนและผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมิใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งผู้แทนองค์การภาคประชาสังคมและผู้บริโภค เพื่อปกป้องเสรีภาพและความเป็นอิสระของสื่อมวลชนตามมาตรา ๔๘ ส่งเสริมจริยธรรมและมาตรฐานแห่งวิชาชีพ พิจารณาคำร้องขอความเป็นธรรมของผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการใช้เสรีภาพตามมาตรา ๔๘ และคุ้มครองสวัสดิภาพของบุคคลตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - คงหลักการตามมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง โดยกำหนดให้องค์การตามวรรคนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นองค์กรเดียว แต่ให้มีอำนาจหน้าที่ครอบคลุมเกี่ยวกับกิจการวิชาชีพสื่อมวลชนยิ่งขึ้น - องค์การวิชาชีพสื่อมวลชน ประกอบด้วยบุคคล ๒ ประเภท กล่าวคือ (๑) บุคคลในวิชาชีพสื่อมวลชนและผู้ทรงคุณวุฒิโดยมีเงื่อนไขว่าผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีเจ้าหน้าที่ของรัฐ และ (๒) ผู้แทนองค์การภาคประชาสังคมและผู้บริโภค - กำหนดให้มีกฎหมายจัดตั้งองค์การวิชาชีพซึ่งประกอบด้วยบุคคลในวิชาชีพสื่อมวลชนเป็นหลัก เพื่อปกป้องเสรีภาพ และคุ้มครองบุคคลตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง มีหน้าที่ดูแลสวัสดิภาพ ปกป้องเสรีภาพและความเป็นอิสระ ส่งเสริมจริยธรรมและมาตรฐานแห่งวิชาชีพ รวมทั้งมีกลไกให้สื่อมวลชนควบคุมกันเอง - หากการกระทำของสื่อมวลชนทำให้เกิดผลกระทบต่อบุคคลใด บุคคลนั้น 	-	<p>มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง</p> <p>ตอนท้าย และมาตรา ๓๐๓ วรรคหนึ่ง (๑)</p>	<p>มาตรา ๓๕ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
	<p>ก็สามารถดำเนินการได้ใน ๓ แนวทาง คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ร้องเรียนต่อองค์การวิชาชีพสื่อมวลชน ๒. ดำเนินคดีแพ่ง และ ๓. ดำเนินคดีอาญาหากเข้าเงื่อนไข <p>- คำว่า “บุคคลในวิชาชีพ” หมายความว่ารวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิอื่นซึ่งมิได้อยู่ในภาครัฐ เพื่อไม่ต้องการให้รัฐเข้ามาควบคุม โดยไม่อยู่ในอาณัติของรัฐบาลด้วย และให้รวมถึงตัวแทนของภาคประชาสังคม และตัวแทนของผู้บริโภคด้วย</p> <p>- คำว่า “สวัสดิภาพ” หมายถึงความปลอดภัยต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความปลอดภัยในการปฏิบัติงานอย่างมีสวัสดิภาพ ไม่ให้ถูกคุกคามจากภัยอันตรายต่าง ๆ อันจะช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพ และผู้บริโภคย่อมได้รับข้อมูลข่าวสารที่ครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น</p>			

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๔๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๕๐ คลื่นความถี่ที่ใช้ในกิจการกระจายเสียง กิจการวิทยุโทรทัศน์ กิจการวิทยุคมนาคม และกิจการโทรคมนาคม เป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - คงหลักการตามมาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ - ปรับแก้ถ้อยคำให้มีความหมายกว้างและครอบคลุมถึงการใช้ประโยชน์คลื่นความถี่ทั้งหมด มีการเพิ่มกิจการวิทยุคมนาคม ซึ่งเป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการตีความถ้อยคำในอนาคต 	<p>มาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง</p>	<p>มาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง</p>	<p>มาตรา ๓๕ (๓)</p>
<p>ให้มืองค์การของรัฐที่เป็นอิสระองค์การหนึ่งทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่ตามวรรคหนึ่งและกำกับการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการวิทยุโทรทัศน์ กิจการวิทยุคมนาคม และกิจการโทรคมนาคม โดยต้องคำนึงถึงความมั่นคงของรัฐ ประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและระดับท้องถิ่น คำนึงถึงบุคคลด้อยโอกาสทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรม และประโยชน์สาธารณะอื่น รวมทั้งต้องจัดให้ประชาชนและชุมชนท้องถิ่นสามารถเข้าถึงและมีส่วนร่วมในการดำเนินการ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - คงหลักการตามมาตรา ๔๗ วรรคสอง และวรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ - กิจการกระจายเสียง กิจการวิทยุโทรทัศน์ กิจการวิทยุคมนาคม และกิจการโทรคมนาคม มีลักษณะกิจการที่มีความเชื่อมโยงกัน (convergent) จึงกำหนดให้มืองค์การหนึ่งที่มีหน้าที่รับผิดชอบจัดสรรคลื่นความถี่เพียงองค์การเดียว - เพิ่มหลักการให้การจัดสรรคลื่นความถี่และการประกอบกิจการในเรื่องนี้ ต้องคำนึงถึงโอกาสในการเข้าถึงของบุคคลด้อยโอกาส และต้องจัดให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถเข้าถึงและมีส่วนร่วมในการดำเนินการสื่อสารณะเพิ่มขึ้นด้วย 	<p>มาตรา ๔๐ วรรคสอง</p>	<p>มาตรา ๔๗ วรรคสองและ วรรคสาม</p>	<p>มาตรา ๓๕ (๓)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>สื่อมวลชนสาธารณะ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p> <p>การดำเนินการตามวรรคสองต้องให้ความสำคัญกับการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม และการเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายในการประกอบกิจการดังกล่าว ต้องให้ความสำคัญกับการให้บริการที่ทั่วถึง ได้มาตรฐาน มีคุณภาพ สามารถตรวจสอบได้ และให้ประชาชนโดยทั่วไปเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด</p> <p>ภายใต้บังคับหนังสือสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการเปิดเสรีทางการค้าหรือการลงทุน ภายใต้กรอบองค์การการค้าโลกหรือการรวมกลุ่ม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อกำหนดให้การเก็บค่าใช้จ่ายและการเก็บค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับกิจการในมาตรานี้ ต้องกระทำเท่าที่จำเป็นแก่การดำเนินกิจการให้มีคุณภาพ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้อย่างทั่วถึง ได้มาตรฐาน มีคุณภาพ โดยเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด - คำว่า “การแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม” แสดงว่าการจัดสรรคลื่นความถี่และการให้ใบอนุญาตประกอบกิจการตามวรรคสองให้เอกชน ต้องใช้วิธีการประมูลแข่งขันโดยอยู่บนพื้นฐาน เงื่อนไขขั้นต้นที่เสมอภาค ที่องค์กรกำกับจะต้องกำหนดเป็นขั้นต่ำไว้ก่อน และใช้กับทุกรายที่เข้าประกวดราคา โดยเงื่อนไขสำคัญของการประกวดราคาจะต้องเน้นบริการที่ทั่วถึงแก่ประชาชน บริการที่มีมาตรฐาน มีคุณภาพ สามารถตรวจสอบได้ และประชาชนเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด โดยผู้ประกวดราคายังคงต้องเสนอให้รัฐมีรายได้สูงสุดได้ด้วย - เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ - กำหนดไม่ให้มีการแทรกแซงโดยเป็นเจ้าของกิจการดังกล่าวหลายกิจการ เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลที่หลากหลาย 	-	-	<p>มาตรา ๓๕ (๓) และ (๘)</p> <p>มาตรา ๓๕ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>ทางเศรษฐกิจ เจ้าของกิจการตามมาตรานี้ต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย และต้องไม่ดำเนินการในลักษณะที่อาจมีผลตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๘ ด้วย ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	<p>- ในกรณีที่ไม่มีข้อตกลงระหว่างประเทศ โดยหลักบุคคลสัญชาติไทยเท่านั้นที่จะเป็นเจ้าของกิจการตามมาตรานี้ได้ และจะตราพระราชบัญญัติออกมาแก้ความให้ขัดต่อรัฐธรรมนูญไม่ได้ แต่หากข้อตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยได้ทำความตกลงไว้แล้ว เช่น ความตกลงด้านการค้าบริการของอาเซียน ถือเป็นข้อยกเว้นให้คนต่างด้าวดำเนินกิจการได้ หรือกรณีข้อตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยจะทำความตกลงในภายหน้าเพื่อให้คนต่างด้าวดำเนินกิจการดังกล่าวได้ จะต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาตามมาตรา ๑๘๓ ก่อน จึงจะสามารถกระทำได้</p>			

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๕๑ เสรีภาพในทางวิชาการย่อมได้รับความคุ้มครอง</p> <p>การศึกษาอบรม การเรียนการสอน การวิจัย และการเผยแพร่งานวิจัยตามหลักวิชาการ ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดต่อหน้าที่ของพลเมืองหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน</p> <p>การวิเคราะห์หรือวิจารณ์คำพิพากษา คำวินิจฉัย หรือคำสั่งของศาล และการเผยแพร่การวิเคราะห์หรือวิจารณ์ดังกล่าวที่ได้กระทำโดยสุจริตตามหลักวิชาการ ย่อมได้รับความคุ้มครอง</p>	<p>- คงหลักการตามมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐</p> <p>- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อให้การดำเนินการตามวรรคนี้ กระทำได้โดยไม่เป็นความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล หากเป็นไปโดยสุจริตตามหลักวิชาการ แต่ศาลยังคงมีอำนาจในการลงโทษฐานละเมิดอำนาจศาลได้ ถ้าเห็นว่า การวิจารณ์คำพิพากษากระทำโดยไม่สุจริตตามหลักวิชาการ</p> <p>- คำว่า “การเผยแพร่” หมายความรวมถึงการโฆษณาและการสื่อสารผ่านทางสื่อมวลชนโดยผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน</p> <p>- การเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา นอกจากการวิเคราะห์คำพิพากษาของศาลแล้ว ผู้สอนอาจสอดแทรกความคิดเห็นส่วนตัวในเชิงวิชาการซึ่งถือว่าเป็นการวิจารณ์คำพิพากษาที่อ้างอิงหลักวิชาการ</p>	<p>มาตรา ๔๒</p> <p>-</p> <p>-</p>	<p>มาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง</p> <p>มาตรา ๕๐ วรรคสอง</p> <p>-</p>	<p>มาตรา ๓๕ (๖)</p> <p>มาตรา ๓๕ (๖)</p> <p>มาตรา ๓๕ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๕๒ บุคคลย่อมมีสิทธิเท่าเทียมกันในการรับการศึกษาที่มีคุณภาพและหลากหลายอย่างทั่วถึงเพื่อการพัฒนาตนเองที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น ความถนัด และศักยภาพของแต่ละบุคคล ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับมัธยมศึกษาสายสามัญและสายอาชีพ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - รับรองสิทธิในการรับการศึกษาเพิ่มขึ้นจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ กล่าวคือ เพิ่มการศึกษาระดับปฐมวัย เพิ่มสิทธิในการรับการศึกษาที่มีรูปแบบหลากหลาย โดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นหลัก - หลักการให้การศึกษา รัฐต้องมุ่งให้เกิดการพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์แต่ละคน มิใช่ระบบการศึกษาแบบดั้งเดิมซึ่งจัดเหมือนกันสำหรับทุกคน โดยมุ่งที่จะก่อให้เกิดความสำนึกในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลแต่ละคน ไปพร้อม ๆ กับการสร้างความตระหนักรู้ในการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับข้อ ๑๓ ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม - ICESCR - เปลี่ยนการกำหนดสิทธิในการรับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย จากเดิมกำหนดเป็นจำนวนปี เป็น กำหนดระดับและรูปแบบการศึกษาเพื่อเน้นความสำคัญของการศึกษารูปแบบต่างๆ 	<p>มาตรา ๔๓</p>	<p>มาตรา ๔๙</p>	<p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>
<p>ผู้พิการหรือทุพพลภาพ ผู้ยากไร้ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่ง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - คงหลักการตามมาตรา ๔๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ 	<p>-</p>	<p>มาตรา ๔๙ วรรคสอง</p>	<p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>และการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดย ทัดเทียมกับบุคคลอื่น</p> <p>รัฐมีหน้าที่ต้องจัดการศึกษาอบรมและ ส่งเสริมการจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพ หรือเอกชนเพื่อให้ประชาชนเรียนรู้ตลอดชีวิต การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง การศึกษาทางเลือก และการศึกษาประเภทอื่นที่หลากหลาย ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนมีศีลธรรม มีการพัฒนาจิตใจ และ ปัญญา</p>	<p>- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องส่งเสริมและ สนับสนุนการใช้สิทธิและเสรีภาพเพิ่มขึ้นตามลำดับ (progressive realization of rights)</p>	-	-	<p>(๖)</p> <p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๕๓ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ</p> <p>การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะในกรณีการชุมนุมสาธารณะ และเพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ความปลอดภัยด้านการสาธารณสุข หรือการคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น</p>	<p>- คงหลักการตามมาตรา ๖๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐</p> <p>- “การชุมนุมสาธารณะ” หมายความว่า การชุมนุมของบุคคลในที่สาธารณะเพื่อเรียกร้อง สนับสนุน คัดค้าน หรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยแสดงออกต่อประชาชนทั่วไป และบุคคลอื่นสามารถร่วมการชุมนุมนั้นได้ ไม่ว่าการชุมนุมนั้นจะมีการเดินขบวนหรือเคลื่อนย้ายด้วยหรือไม่</p> <p>- เพิ่มกรณีที่ให้ออกกฎหมายเพื่อจำกัดเสรีภาพตามมาตรานี้เพิ่มขึ้นจากที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เช่น การรักษาความปลอดภัยสาธารณะ การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น และเรื่อง ความปลอดภัยด้านการสาธารณสุข เพื่อวัตถุประสงค์ในการป้องกันโรคติดต่อร้ายแรง (protection of public health) หรือด้านอื่น ซึ่งสอดคล้องกับหลักการตามข้อ ๒๑ ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง - ICCPR</p>	มาตรา ๔๔	มาตรา ๖๓	มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๕๔ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สหภาพ สหพันธ์ กลุ่มเกษตรกร องค์การภาคเอกชน องค์การภาคประชาสังคม หรือหมู่คณะอื่น</p> <p>ข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐย่อมมีเสรีภาพในการรวมกลุ่มกัน แต่ต้องไม่กระทบต่อประสิทธิภาพในการบริหารราชการแผ่นดินและความต่อเนื่องในการให้บริการสาธารณะ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p> <p>การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันมิให้มีการผูกขาดในทางเศรษฐกิจ</p>	<p>- คงหลักการตามมาตรา ๖๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐</p> <p>- การรวมกันตามมาตรานี้ หมายความว่า การรวมตัวกันทั้งที่เป็นนิติบุคคล และที่ไม่เป็นนิติบุคคล</p>	<p>มาตรา ๔๕</p> <p>-</p> <p>มาตรา ๔๕ วรรคสอง</p>	<p>มาตรา ๖๔</p> <p>มาตรา ๖๔ วรรคสอง</p> <p>มาตรา ๖๔ วรรคสาม</p>	<p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p> <p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p> <p>มาตรา ๔ และ มาตรา ๓๕ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๕๕ บุคคลย่อมมีสิทธิทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญนี้ และมีเสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งพรรคการเมือง เพื่อสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองของพลเมือง และเพื่อดำเนินกิจกรรมในทางการเมืองให้เป็นไปตามเจตนารมณ์นั้นตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มหลักการตามมาตรา ๖๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งบัญญัติเฉพาะเสรีภาพในการจัดตั้งพรรคการเมือง แต่ร่างรัฐธรรมนูญนี้ได้รับรองทั้งสิทธิทางการเมืองและเสรีภาพในการจัดตั้งพรรคการเมือง - สำหรับการจัดตั้งและการดำเนินการพรรคการเมือง ได้นำไปบัญญัติไว้ในมาตรา ๗๖ เป็นการเฉพาะ - ในร่างแรก ได้กำหนดให้มีกลุ่มการเมืองด้วย แต่ในร่างรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้ตัดกลุ่มการเมืองออก แต่จะกำหนดให้การจัดตั้งและการดำรงอยู่ของพรรคการเมืองกระทำได้ง่ายกว่าในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ 	<p>มาตรา ๔๗</p>	<p>มาตรา ๖๕</p>	<p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๕) (๖) และ (๗) มาตรา ๔</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๕๖ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการ อาชีพ หรือวิชาชีพ</p> <p>การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครองประชาชนในด้านสาธารณสุข โภค การรักษา ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดระเบียบการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพซึ่งต้องไม่ก่อให้เกิดการผูกขาดเกินความจำเป็น การคุ้มครองผู้บริโภค การผังเมือง การรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม สวัสดิภาพของประชาชน หรือเพื่อป้องกันการผูกขาด หรือขจัดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน</p>	<p>- คงหลักการตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐</p> <p>- คำว่า “ไม่ก่อให้เกิดการผูกขาดเกินความจำเป็น” แต่การจัดระเบียบการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพโดยองค์กรวิชาชีพต่าง ๆ เป็นการผูกขาดในระดับหนึ่งแล้ว แต่การผูกขาดต้องไม่เกินขอบเขตของความจำเป็น เช่น องค์กรวิชาชีพรับรองปริญญาหรือหลักสูตรแล้ว ไม่ควรก้าวล่วงลงไป ในรายละเอียดรายวิชาและตัวผู้สอน ซึ่งถือเป็นการผูกขาดเกินความจำเป็น</p>	<p>มาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง</p> <p>มาตรา ๕๐ วรรคสอง</p>	<p>มาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง</p> <p>มาตรา ๔๓ วรรคสอง</p>	<p>มาตรา ๔</p> <p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง</p> <p>มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๖) และ (๗)</p> <p>มาตรา ๔</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>การเกณฑ์แรงงานจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการป้องกันภัยพิบัติสาธารณะอันมีมาเป็นการฉุกเฉิน หรือโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายซึ่งให้กระทำได้ในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงครามหรือการรบ หรือในระหว่างเวลาที่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือประกาศใช้กฎอัยการศึก หรือเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้กระทำได้ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลเพื่อประโยชน์ในการกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองความประพฤติของผู้กระทำความผิด</p>	<p>- คงหลักการตามมาตรา ๓๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยเพิ่มกรณีที่ให้มีการเกณฑ์แรงงานได้หากเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้กระทำได้ตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลเพื่อประโยชน์ในการกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองความประพฤติของผู้กระทำความผิด</p>	<p>มาตรา ๕๑</p>	<p>มาตรา ๓๘</p>	<p>มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๖) และ (๗)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๕๗ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับค่าจ้างที่เป็นธรรม มีหลักประกันความปลอดภัย อาชีวอนามัย สวัสดิภาพ และสวัสดิการในการทำงาน ที่เหมาะสมและเป็นธรรม รวมทั้งมีหลักประกันในการดำรงชีวิตทั้งในระหว่างการทำงานและเมื่อพ้นภาวะการทำงาน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	<p>- คงหลักการตามมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยเพิ่มการรับรองสิทธิในการได้รับค่าจ้างที่เป็นธรรม การมีอาชีวอนามัยและสวัสดิการในการทำงาน</p>	-	มาตรา ๔๔	<p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๖) และ (๗) มาตรา ๔</p>
<p>มาตรา ๕๘ บุคคลย่อมมีสิทธิในด้านสาธารณสุขตามที่กฎหมายบัญญัติ ดังต่อไปนี้</p>	<p>- การกำหนดสิทธิตาม (๑) (๒) และ (๓) เป็นหลักการที่เกี่ยวข้องกับสิทธิขั้นพื้นฐานของสิทธิมนุษยชนที่ได้รับการคุ้มครอง คือ สิทธิด้านสุขภาพ ซึ่งเชื่อมโยงกับหลักการของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง - ICCPR และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม - ICESCR</p> <p>- คำว่า “สาธารณสุข” เป็นคำที่มีความหมายกว้างและครอบคลุมสิทธิในการได้รับการป้องกันและจัดโรคติดต่ออันตรายแล้ว จึงตัดความในวรรคสาม</p>	มาตรา ๕๒	มาตรา ๕๑	<p>มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๗)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>(๑) ดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพที่ดี</p> <p>(๒) รับบริการสาธารณสุขที่เหมาะสมอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และได้รับสิทธิประโยชน์ด้านสาธารณสุขขั้นพื้นฐานอันจำเป็นอย่างเท่าเทียมกัน</p>	<p>ของมาตรา ๕๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ออก</p> <p>- คำว่า “ได้มาตรฐาน” หมายถึง การได้รับบริการที่ต้องมีมาตรฐานในระดับเดียวกันเพื่อลดปัญหาความเหลื่อมล้ำในการรับบริการสาธารณสุข</p> <p>- คำว่า “สิทธิประโยชน์ขั้นพื้นฐาน” หมายถึง ชุดสิทธิประโยชน์ที่มีความจำเป็นพื้นฐานจะต้องเหมือนกัน ไม่ว่าจะมียุทธได้รับการรักษาพยาบาลในระบบสวัสดิการข้าราชการ ประกันสังคม หรือหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า จะต้องมียุทธประกันสุขภาพขั้นพื้นฐานที่เหมือนกัน</p> <p>- เหตุที่มีได้บัญญัติเรื่องผู้ยากไร้ได้รับการรักษาพยาบาลจากรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายไว้ในมาตรานี้ด้วยดังที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร</p>	<p>-</p> <p>-</p>	<p>-</p> <p>-</p>	<p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๗)</p> <p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๗)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>(๓) ได้รับข้อมูลด้านสุขภาพที่ถูกต้องและทันสมัยจากรัฐ</p> <p>บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายจากการรับบริการสาธารณสุขและผู้ให้บริการสาธารณสุขซึ่งได้รับความเสียหายจากการปฏิบัติหน้าที่ตามจริยธรรมและมาตรฐานแห่งวิชาชีพ ย่อมได้รับความคุ้มครองที่เหมาะสมจากรัฐ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	<p>ไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ นั้น เพราะในปัจจุบัน ประชาชนได้รับสิทธิเช่นนี้มาแล้วจากระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้า</p> <p>- “ทันสมัย” หมายความว่ารวมถึงทันกาลและทันเทคโนโลยีด้วย</p> <p>- เพิ่มขึ้นเพื่อให้บุคคลได้รับข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการดูแลสุขภาพของตนเอง เป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายของรัฐด้านสาธารณสุขที่ไม่จำเป็น</p> <p>- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อคุ้มครองผู้รับบริการที่ได้รับความเสียหายและคุ้มครองผู้ให้บริการสาธารณสุขซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามจริยธรรมและมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับทั้งสองฝ่าย เพื่อลดความขัดแย้งระหว่างผู้รับบริการกับผู้ให้บริการ และเพื่อพัฒนาระบบป้องกันความเสียหายอันเกิดจากการรับบริการทางสาธารณสุข</p>	<p>-</p> <p>-</p>	<p>-</p> <p>-</p>	<p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๗)</p> <p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๖) และ (๗)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๕๙ บุคคลย่อมมีสิทธิเข้าถึงและได้รับบริการสาธารณสุขของรัฐที่จัดให้อย่างต่อเนื่องทั่วถึงและเท่าเทียมกัน โดยต้องมีการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และทันสมัยอยู่เสมอ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดบริการสาธารณสุขของรัฐ นอกจากต้องทันสมัยแล้ว ยังต้องมีประสิทธิภาพและความปลอดภัยด้วย - เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ผูกพันโดยตรงที่จะต้องจัดบริการสาธารณสุขแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับข้อ ๒๕ ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) และหลักการพื้นฐานในการจัดทำบริการสาธารณสุข อันได้แก่ หลักความต่อเนื่องของการบริการสาธารณสุข หลักความเสมอภาคในการได้รับบริการสาธารณสุข และหลักการปรับตัวของบริการสาธารณสุข 	-	-	<p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๖) และ (๗)</p>
<p>มาตรา ๖๐ สิทธิของผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - คงหลักการตามมาตรา ๖๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ - หลักการเกี่ยวกับสิทธิของผู้บริโภคมีอยู่ ๓ ส่วนคือ ๑) การได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง รอบด้าน ๒) การได้รับสินค้าและบริการที่มีความปลอดภัย มีราคาที่สอดคล้องกับคุณภาพของสิ่งนั้น และ ๓) ได้รับการเยียวยาที่เป็นธรรม ซึ่งทั้ง ๓ กรณีเป็นหลักทั่วไปที่ทำให้สิทธิของผู้บริโภคเชื่อมโยงกับ 	<p>มาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง</p>	<p>มาตรา ๖๑ วรรคหนึ่ง</p>	<p>มาตรา ๔</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>ให้มืองค์การเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นอิสระซึ่งมิใช่หน่วยงานของรัฐ ประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภค ทำหน้าที่ให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐในการตราและการบังคับใช้กฎหมายและกฎ ให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค รวมทั้งตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือการละเลยไม่กระทำการอันเป็นการคุ้มครองผู้บริโภค และเสนอทางแก้ไขเยียวยาความเสียหายที่ผู้บริโภคได้รับ สนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้บริโภคมีความรู้</p>	<p>มาตรฐานสากล</p> <p>- คำว่า “ผู้บริโภค” (consumer) หมายถึง (๑) ผู้ซึ่งรับบริการจากเอกชนหรือรัฐ ในเรื่องที่มีการจำหน่ายจ่ายแจกที่ไม่รวมถึงการรับบริการสาธารณะในทางปกครอง (๒) ผู้ซื้อสินค้าหรือบริการซึ่งไม่ใช่ผู้ที่ซื้อมาเพื่อนำไปจำหน่ายหรือให้บริการต่ออีกทอดหนึ่ง</p> <p>- เพิ่มหน้าที่ขององค์การเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคในการสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้บริโภคมีความรู้และทักษะที่จำเป็นด้านการคุ้มครองผู้บริโภค โดยเฉพาะหลักการใหม่ในการดำเนินคดีที่เป็นประโยชน์สาธารณะ (class action) ซึ่งรวมถึงการฟ้อง การยื่นคำให้การ การยื่นคำร้อง การดำเนินการให้มีการบังคับคดี และการอื่นที่จำเป็นในการดำเนินคดี</p> <p>- เนื่องจากองค์การนี้มิใช่หน่วยงานของรัฐ แต่เป็นตัวแทนผู้บริโภค บุคลากรของหน่วยงานนี้จึงมิใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐ</p>	<p>มาตรา ๕๗ วรรคสอง</p>	<p>มาตรา ๖๑ วรรคสอง</p>	<p>มาตรา ๑ มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) (๗) และ (๘)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>และทักษะที่จำเป็นด้านการคุ้มครองผู้บริโภค ตลอดจนดำเนินคดีที่เป็นประโยชน์สาธารณะเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>				
<p>มาตรา ๖๑ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของรัฐ เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารนั้นจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือส่วนได้เสียอันพึงได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่น หรือเป็นข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	<p>- คงหลักการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยใช้คำว่า “รัฐ” แทน “หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น” เพื่อให้กระชับและครอบคลุมยิ่งขึ้น</p> <p>- มาตรานี้มีเจตนารมณ์เพื่อให้บุคคลสามารถรับทราบและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะในครอบครองของรัฐโดยเร็ว เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูล เพื่อประโยชน์ในการใช้สิทธิและเสรีภาพประการต่าง ๆ ของบุคคล โดยเรื่องการเปิดเผยข้อมูล ได้มีการบัญญัติเพิ่มเติมในส่วนที่ ๕ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ด้วย</p>	<p>มาตรา ๕๘</p>	<p>มาตรา ๕๖</p>	<p>มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๖๒ บุคคลย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ และมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางปกครองอันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพของตน รวมทั้งได้รับแจ้งผลการพิจารณาในเวลาอันรวดเร็ว</p>	<p>- คงหลักการตามมาตรา ๕๘ และมาตรา ๕๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยเฉพาะสิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙</p>	<p>มาตรา ๕๙ มาตรา ๖๐ มาตรา ๖๑</p>	<p>มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ มาตรา ๕๙</p>	<p>มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)</p>
<p>บุคคลย่อมมีสิทธิฟ้องหน่วยงานของรัฐให้รับผิดชอบเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานนั้น</p>				<p>มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ วรรคสอง</p>
<p>บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากรัฐ ก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดที่เกี่ยวกับตนหรือชุมชน และมี</p>	<p>- คงหลักการตามมาตรา ๕๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของบุคคล</p> <p>- แก้ไขคำว่า “ชุมชนท้องถิ่น” เป็น “ชุมชน” โดยคำว่า “ชุมชน” (community) คือ กลุ่มคนที่รวมตัวกันโดยมีผลประโยชน์ ประเด็นที่สนใจ หรือมีวัตถุประสงค์เรื่องหนึ่งเรื่องใดร่วมกัน โดยการรวมตัวกันเป็นชุมชนที่</p>	<p>มาตรา ๕๙</p>	<p>มาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง</p>	<p>มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>สิทธิแสดงความคิดเห็นของตนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาในเรื่องดังกล่าว</p> <p>การกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ การผังเมือง การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ในที่ดิน ที่อาจมีผลกระทบต่อส่วนได้เสียสำคัญของประชาชน ให้รัฐจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อนำความคิดเห็นนั้นไปประกอบการพิจารณา</p>	<p>อาจผูกติดหรือไม่ผูกติดอยู่กับพื้นที่</p> <p>- ใช้คำว่า “รัฐ” แทน “หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น” เพื่อให้กระชับและครอบคลุมยิ่งขึ้น</p> <p>- เพิ่มให้การกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ การผังเมือง และการกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ในที่ดิน ต้องมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อประกอบการพิจารณาของรัฐด้วย</p>	-	-	<p>มาตรา ๒๗</p> <p>วรรคสอง</p> <p>มาตรา ๓๕</p> <p>วรรคหนึ่ง (๓)</p> <p>(๖) และ (๗)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๖๓ ชุมชนย่อมมีสิทธิปกป้อง ฟื้นฟู อนุรักษ์ สืบสาน และพัฒนาขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาอันดี งามของชุมชน ของท้องถิ่น และของชาติ และมีส่วน ร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพและทาง วัฒนธรรมอย่างสมดุลและยั่งยืน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - คงหลักการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยปรับเปลี่ยนผู้ทรงสิทธิจาก “บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชน ฯลฯ” ให้เป็นสิทธิของชุมชน และเพิ่มจากสิทธิในการอนุรักษ์และฟื้นฟู ให้ชุมชนมีสิทธิในการปกป้อง สืบสาน และพัฒนาด้วย - คำว่า “ชุมชน” หมายความรวมถึง ชุมชน ชุมชนท้องถิ่น และชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมด้วย - คำว่า “ชุมชนท้องถิ่น” (local community) คือ ชุมชนที่อยู่ร่วมกันในพื้นที่ เช่น หมู่บ้านหรือตำบล โดยต้องมีจุดยึดโยงกับพื้นที่ - คำว่า “ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม” (traditional local community) คือ ชุมชนท้องถิ่นซึ่งเกิดขึ้นก่อนประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ - เพิ่มเรื่อง “ความหลากหลายทางวัฒนธรรม” ขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพของชุมชนที่มีความหลากหลาย 	มาตรา ๔๖	มาตรา ๖๖	<p>มาตรา ๔</p> <p>มาตรา ๒๗</p> <p>วรรคสอง</p> <p>มาตรา ๓๕</p> <p>วรรคหนึ่ง (๗)</p>
<p>บุคคลย่อมมีสิทธิร่วมกับชุมชนหรือ ร่วมกับรัฐในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ตลอดจน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อกำหนดสิทธิของบุคคลในการร่วมกับชุมชนหรือรัฐ ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง 	-	-	<p>มาตรา ๒๗</p> <p>วรรคสอง</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
พัฒนาต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน				มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๗)
<p>มาตรา ๖๔ สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชน ในการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพอย่างเป็นธรรม และในการคุ้มครอง ส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่ดีและไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ สวัสดิภาพ หรือคุณภาพชีวิตของตน ย่อมได้รับความคุ้มครอง</p> <p>การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่างรุนแรง ทั้งทางด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ และสุขภาพ จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้รับการศึกษาและ</p>	<p>- คงหลักการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยแก้ไขถ้อยคำให้การรับรองสิทธิในมาตรานี้มีความชัดเจนและครอบคลุมยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการได้ประโยชน์ที่เป็นธรรม และการดำรงชีพอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี</p> <p>- เพิ่มกลไกการปกป้องหรือคุ้มครองสิทธิของบุคคลหรือสิทธิชุมชนให้เกิดประสิทธิภาพ และป้องกันมิให้นโยบาย แผน โครงการ หรือกิจกรรมด้านการพัฒนา ก่อให้เกิดผลกระทบต่อปัญหาความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมมากยิ่งขึ้น โดยให้มีการประเมินในหลายลักษณะและ</p>	<p>มาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง</p> <p>มาตรา ๕๖ วรรคสอง</p>	<p>มาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง</p> <p>มาตรา ๖๗ วรรคสอง</p>	<p>มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)</p> <p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>ประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในชุมชน ซึ่งต้องกระทำโดยอิสระ เป็นกลาง และตามหลักวิชาการ และในกรณีที่มีการประเมินสิ่งแวดล้อมในระดับยุทธศาสตร์ต้องพิจารณาให้สอดคล้องกันด้วย ตลอดจนจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียก่อน รวมทั้งได้ให้คณะกรรมการอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ให้ความเห็นประกอบก่อนมีการดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	<p>หลายระดับ ดังนี้</p> <p>(๑) อาจมีการประเมินสิ่งแวดล้อมในระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment : SEA) ซึ่งเป็นการประเมินทางเลือกเชิงยุทธศาสตร์ในระดับนโยบาย แผน หรือพื้นที่ ซึ่งหน่วยงานของรัฐต้องเป็นผู้จัดทำก่อนการริเริ่มโครงการ เพื่อให้เกิดความสมดุลของการพัฒนาในทุกมิติ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี เพื่อป้องกันปัญหาความขัดแย้งระหว่างประชาชนในพื้นที่กับหน่วยงานของรัฐ และเจ้าของโครงการ และเป็นเครื่องมือช่วยในการวางแผนจัดทำโครงการหรือกิจกรรมของรัฐและเอกชน ให้มีลักษณะที่เหมาะสมมากขึ้น</p> <p>(๒) ให้มีการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (Environmental Health Impact Assessment : EHIA) และต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับผลการประเมินสิ่งแวดล้อมในระดับยุทธศาสตร์ (ถ้ามี) ด้วย แต่กรณีที่มีการทำ EHIA ของโครงการใดอยู่ก่อนการทำ SEA ก็ให้ดำเนินการโครงการนั้นไปได้จนจบกระบวนการ โดย SEA ไม่ใช่บังคับย้อนหลังไปกระทบโครงการดังกล่าว</p> <p>(๓) การจัดทำรายงานผลการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและ</p>			<p>(๖) และ (๗)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>สิทธิของบุคคลและชุมชนซึ่งอาจได้รับผลกระทบจากการดำเนินการตามมาตรานี้ที่จะฟ้องรัฐหรือหน่วยงานของรัฐเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัตินี้ ย่อมได้รับความคุ้มครอง</p>	<p>สุขภาพ ต้องทำโดยอิสระ เป็นกลาง และตามหลักวิชาการ เพื่อไม่ให้เกิดการทับซ้อนของผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อไม่ให้เจ้าของโครงการมีอิทธิพลต่อการจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ</p> <p>(๔) กำหนดให้มีคณะกรรมการอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ เพื่อให้การพิจารณามีความรอบคอบมากยิ่งขึ้น โดยการให้ความเห็นประกอบสำหรับโครงการที่มีขนาดใหญ่และอาจส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรง เพื่อป้องกันปัญหาผลกระทบต่อประชาชน โดยให้กำหนดองค์ประกอบรายละเอียด และวิธีการดำเนินงานไว้ในกฎหมายต่อไป</p> <p>- การบัญญัติความว่า “สิทธิของบุคคลและชุมชนซึ่งอาจได้รับผลกระทบจากการดำเนินการตามมาตรานี้...” ในวรรคสาม เพื่อรับรองสิทธิของบุคคลให้มีสิทธิฟ้องคดี โดยสอดคล้องกับหลักการป้องกันไว้ล่วงหน้า (Precautionary Principle)</p>	<p>มาตรา ๕๖ วรรคสาม</p>	<p>มาตรา ๕๗ วรรคสาม</p>	<p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>ส่วนที่ ๓</p> <p>การมีส่วนร่วมทางการเมืองของชนชาวไทย</p>				
<p>มาตรา ๖๕ บุคคลย่อมมีสิทธิรับรู้และแสดงความคิดเห็นเพื่อประกอบการจัดทำและตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ ทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p> <p>หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายสาธารณะในแต่ละเรื่อง มีหน้าที่ต้องดำเนินการให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นตามวรรคหนึ่ง</p>	<p>- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อรับรองสิทธิของบุคคลในการมีส่วนร่วมกับการจัดทำและตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ ซึ่งมีความหมายกว้าง รวมถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะ คือ การริเริ่ม การเสนอแนะในการจัดทำนโยบาย จนถึงการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ</p> <p>- กำหนดให้องค์กรของรัฐมีหน้าที่ให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นตามวรรคหนึ่ง</p>	<p>มาตรา ๕๙</p> <p>-</p>	<p>มาตรา ๕๗</p> <p>-</p>	<p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)</p> <p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>วิธีดำเนินการเพื่อให้บุคคลได้ใช้สิทธิตามมาตรานี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	<p>- กฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการใช้สิทธิตามมาตรานี้ จะต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการใช้สิทธิของบุคคล</p>	-	-	<p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)</p>
<p>มาตรา ๖๖ บุคคลผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคนย่อมมีสิทธิร่วมกันเข้าชื่อเสนอร่างกฎหมายตามภาค ๑ หมวด ๒ ส่วนที่ ๒ สิทธิและเสรีภาพของบุคคล และภาค ๒ หมวด ๒ แผนกนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ตามรัฐธรรมนูญนี้ ต่อรัฐสภา ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	<p>- คงหลักการตามมาตรา ๑๖๓ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐</p> <p>- การให้ประชาชนเสนอกฎหมายได้ในทุกเรื่องอาจเป็นเหตุให้มีผู้เสนอกฎหมายหลายเรื่องซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาได้ การที่กำหนดให้ประชาชนสามารถเสนอกฎหมายตามภาค ๑ หมวด ๒ ส่วนที่ ๒ สิทธิและเสรีภาพของบุคคล และ ภาค ๒ หมวด ๒ แผนกนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐเป็นเรื่องที่เหมาะสมแล้วเพราะกระทบส่วนได้เสียของประชาชนโดยตรง</p>	<p>มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง</p>	<p>มาตรา ๑๖๓ วรรคหนึ่ง</p>	<p>มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและตรวจพิจารณาร่างกฎหมายมีหน้าที่สนับสนุนการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายของบุคคลตามที่กฎหมายบัญญัติ</p> <p>ในการพิจารณาร่างกฎหมายตามวรรคหนึ่งสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาต้องให้ผู้แทนของผู้ที่เข้าชื่อเสนอร่างกฎหมายนั้นชี้แจงหลักการของร่างกฎหมาย และคณะกรรมการวิสามัญหรือคณะกรรมการร่วมกันที่พิจารณาร่างกฎหมายดังกล่าวจะต้องประกอบด้วยผู้แทนของผู้ที่เข้าชื่อเสนอร่างกฎหมายนั้นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดด้วย</p>	<p>- เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมของบุคคลตามวรรคหนึ่ง</p> <p>- คงหลักการตามมาตรา ๑๖๓ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และ เพิ่มความว่า “คณะกรรมการร่วมกัน” เพื่อกำหนดให้ผู้แทนประชาชนที่เสนอร่างกฎหมายเข้ามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการร่วมกันด้วย</p>	<p>-</p> <p>-</p>	<p>-</p> <p>มาตรา ๑๖๓ วรรคสาม</p>	<p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)</p> <p>มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ วรรคสอง (๓) (๖) และ (๗)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๖๗ บุคคลผู้มีสิทธิเลือกตั้งย่อมมีส่วนร่วมตัดสินใจโดยการออกเสียงประชามติในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ หรือในกรณีที่มีประกาศพระบรมราชโองการให้มีการออกเสียงประชามติเนื่องจากเป็นเรื่องที่อาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของชาติหรือประชาชน หรือในกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายบัญญัติให้มีการออกเสียงประชามติ ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - คงหลักการตามมาตรา ๑๖๕ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยเพิ่มกรณีการออกเสียงประชามติในการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๗๑ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๓๕ (๙) - เพิ่มหลักการใหม่ให้การออกเสียงประชามติเป็นพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ซึ่งต้องกระทำโดยประกาศพระบรมราชโองการ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความรอบคอบและรัดกุมขึ้น และสอดคล้องกับมาตรา ๓ - คงหลักการให้การออกเสียงประชามติโดยให้รัฐเป็นฝ่ายเสนอ 	<p>มาตรา ๒๑๔</p>	<p>มาตรา ๑๖๕ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง</p>	<p>มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)</p>
<p>การออกเสียงประชามติตามวรรคหนึ่งอาจจัดให้เป็นการออกเสียงเพื่อมีข้อยุติในปัญหาที่จัดให้มีการออกเสียงประชามติ หรือเป็นการออกเสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีก็ได้ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น</p>	<ul style="list-style-type: none"> - คงหลักการตามมาตรา ๑๖๕ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ - การออกเสียงประชามติอาจเป็นการตัดสินใจเพื่อได้ข้อยุติที่ต้องปฏิบัติ (decision making referendum) เช่น กรณีตามมาตรา ๓๐๒ หรือเป็นการให้คำปรึกษาแก่ฝ่ายบริหาร (consultative referendum) ในกรณีนี้จะเป็นอำนาจของฝ่ายบริหารที่จะขอประชามติ 	<p>-</p>	<p>มาตรา ๑๖๕ วรรคสาม</p>	<p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>การออกเสียงประชามติต้องเป็นการให้ออกเสียงในกิจการตามที่ได้ให้มีการออกเสียงประชามติ และการจัดให้มีการออกเสียงประชามติในเรื่องที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือเกี่ยวกับตัวบุคคลหรือกลุ่มบุคคล จะกระทำมิได้ เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ประชามติ มี ๒ ระดับ มาตราบัญญัติเกี่ยวกับประชามติระดับชาติ ส่วนประชามติระดับท้องถิ่นอยู่ในมาตรา ๒๐๓ - คงหลักการตามมาตรา ๑๖๕ วรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ - ผลของการออกเสียงประชามติต้องเป็นไปตามเสียงข้างมากของผู้ใช้สิทธิตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ - การห้ามออกเสียงประชามติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบเกี่ยวกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ก็เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้วิธีการดังกล่าวเพื่อสถาปนาระบอบเผด็จการขึ้นดังที่ปรากฏในหลายประเทศ 	-	มาตรา ๑๖๕ วรรคสี่	มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๖๘ บุคคลย่อมมีสิทธิต่อต้านโดยสันติวิธีซึ่งการกระทำใดๆ ที่เป็นไปเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้</p>	<p>- คงหลักการตามมาตรา ๖๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐</p>	<p>มาตรา ๖๕</p>	<p>มาตรา ๖๙</p>	<p>มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๗)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p style="text-align: center;">ส่วนที่ ๔</p> <p>การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบของชนชาวไทย</p>				
<p>มาตรา ๖๙ บุคคลย่อมมีสิทธิเฝ้าระวัง ติดตาม และตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐ และมีสิทธิรวมตัวกันเพื่อดำเนินการดังกล่าวตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับมาตรา ๓๕ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้นในเรื่องของการติดตามและตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐ โดยอาจรวมตัวกันทำการติดตามตรวจสอบหรือดำเนินการเฉพาะบุคคลใดบุคคลหนึ่งทำก็ได้ โดยในรายละเอียดต้องเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ - การติดตามและตรวจสอบในมาตรานี้ประกอบกับความในมาตรา ๗๑ มีความหมายครอบคลุมทั้งเรื่องการติดตามและตรวจสอบใช้งบประมาณของรัฐและการติดตามและตรวจสอบการเลือกตั้งด้วย 			

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๗๐ หน่วยงานของรัฐ องค์การภาคเอกชน องค์การภาคประชาสังคม หรือองค์กรใดที่ดำเนินกิจกรรมโดยใช้เงินแผ่นดิน มีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการดังกล่าวต่อสาธารณะ เพื่อให้บุคคลได้ติดตามและตรวจสอบ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ เว้นแต่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นข้อมูลที่มีกฎหมายบัญญัติห้ามมิให้เปิดเผย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อกำหนดให้องค์กรทุกองค์กรที่ดำเนินกิจกรรมโดยใช้เงินแผ่นดิน มีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการดังกล่าวต่อสาธารณะ เพื่อให้บุคคลได้ติดตามและตรวจสอบ - กฎหมายที่จะบัญญัติขึ้นเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลต้องมีหลักประกันว่าการเปิดเผยข้อมูลขององค์กรต่าง ๆ ต้องเป็นไปอย่างมีมาตรฐาน และเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ 	-	-	<p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) (๗) และ (๘)</p>
<p>มาตรา ๗๑ เพื่อประโยชน์แห่งการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ บุคคลย่อมมีสิทธิร้องขอข้อมูลรวมทั้งติดตามและตรวจสอบ ในเรื่องดังต่อไปนี้ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มขึ้นใหม่ เพื่อกำหนดกลไกเกี่ยวกับการป้องกันตรวจสอบ และจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๓๕ (๓) ได้บัญญัติไว้ - การเปิดเผยข้อมูลตามมาตรานี้ต้องพิจารณาเทียบเคียงกับมาตรา ๖๑ เรื่องสิทธิในการได้รับทราบและการเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะของรัฐด้วย 	-	-	<p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๓)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>(๑) การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ</p> <p>(๒) การใช้จ่ายเงินแผ่นดินหรือการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐ</p> <p>(๓) การรับบริจาคและการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้งในทุกกระดับ</p>	<p>- มาตรานี้ต้องมีการตรากฎหมายกำหนดรายละเอียด</p> <p>- เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง โดยเฉพาะการใช้เงินเพื่อซื้อเสียงในการเลือกตั้ง</p>	<p>-</p> <p>-</p> <p>-</p>	<p>-</p> <p>-</p> <p>-</p>	<p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕(๓) (๖) และ (๗)</p> <p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๓) (๖) (๗) และ (๘)</p> <p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>(๕) การใช้จ่ายเงินของบุคคลที่มีธุรกรรมกับหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าจะมีส่วนร่วมในการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ โดยร้องขอให้องค์กรตามรัฐธรรมนูญซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐหรือหน่วยงานของรัฐที่ควบคุม กำกับ หรือรับจัดแจ้งหรือจดทะเบียนบุคคลดังกล่าว เป็นผู้ดำเนินการ</p> <p>การเปิดเผยข้อมูลตามวรรคหนึ่ง จะกระทำมิได้ ถ้าข้อมูลนั้นจะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือส่วนได้เสียอันพึง</p>	<p>- เนื่องจากการร้องขอข้อมูลดังกล่าวกระทำต่อเอกชน ทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล ซึ่งมีธุรกรรมกับหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงมีข้อจำกัดว่า เอกชนนั้นจะต้องมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ามีส่วนร่วมในการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ ร่วมกับหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ และต้องกระทำผ่านองค์กรของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุม กำกับ เช่น อธิบดีกรมหนึ่งทำสัญญากับบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งมีหลักฐานควรเชื่อได้ว่าร่วมกันทุจริต ก็ต้องขอข้อมูลดังกล่าวจากตลาดหลักทรัพย์ หรือ ก.ล.ต.</p> <p>- กำหนดข้อยกเว้นการเปิดเผยข้อมูลตามวรรคหนึ่ง</p>	-	-	<p>มาตรา ๓๕ (๓) (๖) และ (๗)</p> <p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๓) (๖) (๗) และ (๘)</p> <p>มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ วรรคสอง</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>ได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ</p> <p>บุคคลและสื่อมวลชนซึ่งให้ข้อมูลโดยสุจริต แก่องค์กรตามรัฐธรรมนูญซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ หน่วยงานของรัฐ หรือต่อสาธารณะ เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ย่อมได้รับความคุ้มครอง</p> <p>ผู้ซึ่งใช้สิทธิตามวรรคหนึ่งโดยไม่สุจริต ย่อมต้องมีความรับผิดชอบตามที่กฎหมายบัญญัติ</p>	<p>- คุ้มครองบุคคลที่ให้ข้อมูลโดยสุจริต อันจะเป็นการส่งเสริมการใช้สิทธิของบุคคลตามมาตรานี้</p> <p>- ป้องกันมิให้มีผู้ใช้สิทธิตามมาตรานี้โดยไม่สุจริต</p>	<p>-</p> <p>-</p>	<p>-</p> <p>-</p>	<p>มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) และ (๗)</p> <p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)</p> <p>มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ (๓) และ (๖)</p>

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	สรุปเจตนารมณ์รายมาตรา	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๐	เทียบกับ รธน.'๕๗
<p>มาตรา ๗๒ บุคคลผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๒๓๘ ได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติ</p>	<p>- คงหลักการตามมาตรา ๑๖๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่กำหนดให้บุคคลมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอเพื่อให้มีการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๒๓๘ ออกจากตำแหน่ง</p> <p>- การถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๒๓๘ มีความหมายครอบคลุมเฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งในระดับชาติเท่านั้น ไม่รวมถึงผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น เนื่องจากการถอดถอนผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมีการบัญญัติไว้ในส่วนของการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่นอยู่แล้ว</p>	<p>มาตรา ๓๐๔ วรรคหนึ่ง</p>	<p>มาตรา ๑๖๔ วรรคหนึ่ง</p>	<p>มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ วรรคสอง มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง (๓) (๖) และ (๗)</p>

